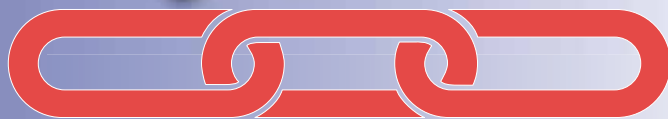

De Tre Kjedeledd

2/12

Odd Fellow Ordenens Magasin • 90. årgang

Ordenshuset i Skien.

Foto: Gisle Nomme

Ordenshuset i Skien

side 8-9

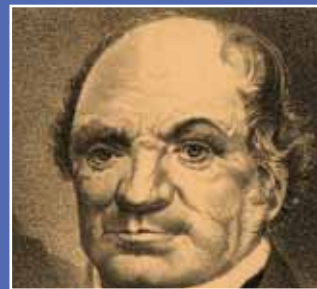
Presentasjon av
Distrikt 5

side 4-7

Odd Fellow loge
nr. 153 Olavskilden
instituert

side 12

Historien om
Thomas Wilde(y)

side 26

Storlogemøte på skriftlig grunnlag

Ordenens høyeste instans er Storlogemøtet. Normalt har vi Storlogemøte hvert fjerde år, men det kan avholdes ekstraordinært Storlogemøte på skriftlig grunnlag dersom Stor Sire med tilslutning av de valgte Storembedsmenn finner det nødvendig. Det er nå innkalt til Storlogemøte på skriftlig grunnlag for å behandle forslag til reviderte lover for loger, leire og for Storlogen. Bakgrunnen for arbeidet er at Storlogemøtet i 2005 vedtok at lovene skulle revideres og man skulle blant annet se på struktur og språk. Dette arbeidet ble ikke iverksatt, og Storlogemøtet 2010 vedtok at mandatet skulle forlenges og arbeidet gjennomføres i neste periode. Med bakgrunn i dette vedtaket fikk Lovnevnden følgende oppdrag: «Lovnevnden i samarbeid med et redaksjonsutvalg, skal revidere og utarbeide forslag til nye lover for Odd Fellow Ordenen. De nye lovene skal ha samordnet struktur og oppbygning.»

Etter en omfattende prosess er dette arbeidet ferdigstilt. Stor Sire med tilslutning fra de øvrige valgte Storembedsmenn, fremlegger Lovnevndens forslag til reviderte lover for behandling og beslutning i et ekstraordinært Storlogemøte på skriftlig grunnlag.

På samme måte som ved et ordinært Storlogemøte, skal hvert Distriktsråd velge to Storrepresentanter som har stemmerett og som ved et ordinært Storlogemøte, avgir de sin stemme med ubundet mandat.

Det er en omfattende endring og forenkling som fremlegges. Alle lovene har lik struktur, og det vil være vesentlig enklere å finne frem. Mange av lovparagrafene er forenklet og der saksbehandlingen tidligere har vært beskrevet, er disse nå foreslått flyttet over til forskrifter. I tillegg er det fremmet 12 prinsipielle endringsforslag som de enkelte må ta stilling til. Andre forslag og innspill til lovendringer vil ikke bli behandlet i dette Storlogemøte på skriftlig grunnlag, men må fremmes på vanlig måte til det ordinære Storlogemøtet som finner sted i juni 2014.

Med bakgrunn i de reviderte lovene starter så et omfattende arbeid for å ajourføre alle styrende dokumenter i Ordenen. Det vil derfor i løpet av de neste år bli utarbeidet en samordnet styringsdokumentasjon med reviderte lover, forskrifter, statutter, instruksjoner, veiledninger og Nummererte Sirkulærer. Målet er også å gjøre alt elektronisk tilgjengelig via nettet for at alle kan holde seg ajour med de sist reviderte utgaver.

Selv om det nå er sterkt fokus på våre lover og regler, skal en ikke la disse overstyre at Odd Fellow Ordenen er en verdibærende Orden. Det viktigste i styring og ledelse i Ordenen er våre verdier og vårt etiske fundament og budskap. Dette er nedfelt i vår formålsparagraf, Ordenens budord og ikke minst i Den Gyldne Leveregel som gir oss en god retning for lederskapet i loger og leire. Hele vår rituelle ballast gjennom fordypningen av Vennskap, Kjærlighet og Sannhet og leirens Tro, Håp og

Foto: Sturlason

Barmhjertighet skal gi oss sterke føringer i vår daglige adferd og opptreden. Vi må ikke glemme at Ordenes hovedformål er personlighetsutvikling med utgangspunkt i våre etiske verdier. Ordenen har som mål å påvirke den enkelte søster og bror til å bli et bedre medmenneske. En god Odd Fellow bror og Rebekkasøster skal kjennes på sine holdninger i dagliglivet og vise ved sine handlinger evnen til å etterleve Ordenens etikk i praksis. Som det står i siste del av vår formålsparagraf: å lære dem at ord ikke er nok, men at disse lærdommer må omsettes i handling for at hver enkelt etter evne kan bidra til menneskenes forbedring og fullkommengjørelse.

Odd Fellow Ordenen er først og fremst en verdibærende Orden, men enhver organisasjon må ha faste rammer og strukturer for å sikre en god drift og utvikling. Det krever derfor et klart og konsist regelverk basert på lover, forskrifter og øvrige styrende dokumenter som alle medlemmer må forholde seg til. På mange måter kan en si at Ordenen både er regelstyrt og verdistyr. Utfordringen er at våre lover og regler skal bygge opp under våre etiske verdier og bli en naturlig del i vårt mål om personlighetsutvikling av den enkelte søster og bror.

Det er mye enklere å forholde seg til konkrete regler og påbud enn å vurdere om ens handlinger virkelig er utøvelse av Vennskap, Kjærlighet og Sannhet i hverdagen.

Husk: vårt mål er å være mot andre som du vil at andre skal være mot deg og dine.

*Med broderlig hilsen i
Vennskap, Kjærlighet og Sannhet*

Morten Buan
Stor Sire

Tid for ettertanke?

Jeg henvender meg i denne lederen i første rekke til alle valgte og utnevnte embedsmenn i loger og leire. Lederen skal minne oss om at halve embedsperioden fra 2011 nå er over, og det kan være på sin plass at hver enkelt tar en evaluering av tiden som er gått. Det sentrale spørsmål alle bør stille seg er: «Hva har jeg fått utrettet så langt og hva står eventuelt igjen?»

Før man sier ja til å påta seg et verv gjør vi alle oss tanker og formeninger om hva vi skal utrette med den embedsgjerning man blir spurt om. Dette gjelder nok uansett hvor i hierarkiet vi skal ha vårt virke. Vi er naturligvis spente på:

- hva det innebærer å delta i et kollegium
- hva vil det forventes av meg av arbeidsinnsats
- vil jeg makte å oppfylle de forventningene som stilles til meg
- hva kan jeg tilføre logen eller leiren
- hvordan kan jeg være en styrkelse for Ordenen totalt sett?

Dette er selvsagt essensielle spørsmål å stille seg. Skal vi lykkes i vår streben etter å dyrke frem en fremtidsrettet og klarere verdibasert Orden hvor vi får en økning i antall medlemmer, må hver bror og søster være med for å gjøre dette. Hver logekveld skal være en uforglemmelig opplevelse. Det gjelder både i logesalen og ved brødrenes og søstrenes fellesmåltider og sosiale samvær. Dette kommer så visst ikke av seg selv, men er fruktene av et bevisst og systematisk arbeid og samarbeid.

Det er liten tvil om at en loge og leirs trivsel står og faller med OM/HM/HP og deres embedsmenn. Det er disse som i første rekke fronter og markedsfører de enkelte Ordensenhetene hos oss. Men når det er sagt, er det ikke tvil om at det hviler et meget stort ansvar også på oss andre, et ansvar vi ofte ser at brødre og søstre trekker seg bort fra for å overlate arbeidet til andre. Jeg fryser på ryggen når jeg hører kommentar som «nå er heldigvis min embedsperiode over så nå får andre overta»

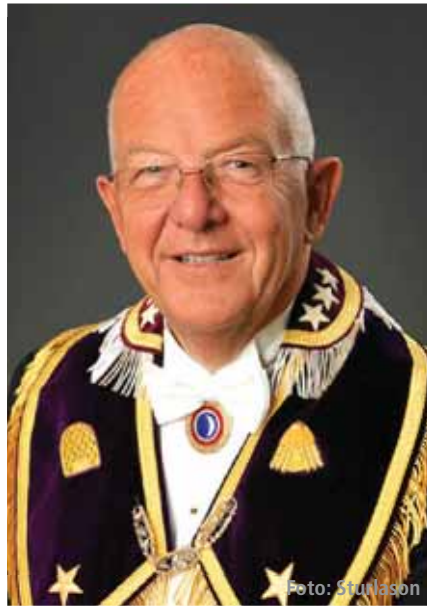

Foto: Sturlason

eller «ikke be meg om hjelp, jeg er ferdig med min embedsperiode». Slike utsagn og holdninger er ikke en sann Odd Fellow verdig. Det er jo nettopp etter endt embedsperiode man vil være i stand til å gi de nye som kommer etter oss, en hjelpende hånd når det trengs. I tidligere, erfarne brødre og søstre vil de nye kunne hente inspirasjon og ha skjulte reserver når det er nødvendig.

President Obama vant nærmest presidentvalget i USA i 2008 på slagordet «yes, we can». Uansett hvilke problemstillinger han ble konfrontert med var hans svar «Yes, we can». Hva han så fikk gjort er en annen sak og hører ikke hjemme her. Jeg har virkelig lyst til å innføre Obamas slagord i Odd Fellow Ordenens måte å snakke på. Jeg vil på det sterkeste fastholde at «Ja, vi kan!» Det er bare spørsmål om mot nok til å satse og så stå for det vi er. Vi er en verdibærende Orden.

Om nettopp en verdibærende Orden må hele tiden bevisstgjøre seg hvordan disse verdiene skal virkeliggjøres i den tiden vi lever i. Vår Orden kan som alle andre verdibærende institusjoner lett bli opptatt av fortidens prestasjoner og handlingsmønstre. Da mister vi både kraft, mening og appell. Kunnskapsløftet og fornyelsen av leirens egenart og symbolkraft er gode eksempler på hvordan «Ja, vi kan!».

V, K og S og T, H og B er ikke samlinger av bokstaver. De er symboler på verdier og livskraft som skal virkeliggjøres hos hver enkelt av oss.

Med felles samarbeid kan vi «flytte fjell» om det skulle være nødvendig. Se bare hva vi får til i samarbeidets ånd med SOS Barnebyer og prosjektet i Malawi. Står vi sammen – løfter i flokk og arbeider for et felles mål – kommer også resultatene og vi når våre mål. Ja, vi kan!

Med broderlig hilsen i V. K. og S.

Per-Arne Vidnes

Dep. Stor Sire

Innhold 2/12

Stor Sire har ordet	2
Deputert Stor Sire Per-Arne Vidnes	3
Intervju med Distrikt Stor Sire Britt Haagensen	4
Intervju med Distrikt Stor Sire Jan Strøm	6
Nytt Ordenshus i Asker	8
Intervju med Bjørn Arild Johnsen	10
Odd Fellowloge nr. 153 Olavskilden instituert	12
Nye brikker i Ordenshistorien	14
Ordenshusene på Hamar	16
Elsker du meg?	18
Etisk vårkonsert	20
Om landssaken	22
Fra gamle dager	24
Flere billass tøy	25
Thomas Wilde(y)	26
Leirens «innpakning» under restaurering	30
Manchester Unity – et besøk	32
Akademiets første symposium	34
Om leirinstitusjonen	35
Henrik Ibsen og verdier	36
Ordenens grunnlag	38
De merkelige ordene	39
Gjer mot andre. . .	40
Ordensquiz	41
Odd Fellow Torget	42
Odd Fellow Utstyr	44
Kjære leser. . .	46
Viktige telefoner	47
Baksiden	48

DISTRIKT NR. 5 TELEMARK INTERVJU MED: DSS BRITT HAAGENSEN

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

Distrikt nr. 5 ble opprettet i januar 1969, og vår første DDRP var Mary Jøntvedt Andersen fra loge nr. 15 Via Nova. Selv ble jeg installert som DSS i august 2010.

– Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet og når ble den yngste stiftet?

Her i distrikt nr. 5 Telemark er det syv Rebekkaloger og en Rebekkaleir. Det er fem Rebekkaloger i Grenlandsområdet, en på Notodden og en på Rjukan. Leiren har sitt sete i Porsgrunn. Den eldste logen er Rebekkaloge nr. 15 Via Nova i Skien som ble stiftet 1. juni 1957. Den yngste er Rebekkaloge nr. 114 Nora som ble stiftet 9. februar 2002 og feiret sitt 10 års jubileum nå i vinter. Det er Rebekkaloge nr. 15 Via Nova som er moderlogen til nr. 114 Nora. Rebekkaleir nr. 4 Telemark ble stiftet 9.11.1984 og ved årsskiftet hadde den 194 medlemmer.

– Hvordan har medlemstilveksten i distriktet vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse?

Også vårt distrikt har slitt med å oppnå ønsket medlemsvekst og vi er langt fra å nå målet om 5% økning. Men vi oppnådde en økning siste år og med det fokus som hver enkelt loge nå legger på ekspansjon blir det spennende å følge utviklingen. Det ligger en utfordring i at vi må klare å gjennomføre gode informasjonsmøter og inspirere søstre til å arbeide aktivt for å skaffe nye medlemmer og

Distrikt Stor Sire Britt Haagensen

Intervju med Distrikts Stor Sire Britt Haagensen

stå som faddere slik at vi kan ha et opptak i hver termin. Ingen terminliste blir godkjent uten en opptagelse.

Og vi bør helt klart forsøke å få yngre kvinner til å søke medlemskap. Gjennomsnittsalderen begynner å bli høy, og når vi i tillegg ofte pensjonerer oss ved 62 og begynner å prioritere langtidserier, ja da sier det seg selv at det kan bli vanskelig å skaffe embedsmenn hvis vi ikke klarer å få vekst.

Men like viktig som å få nye søstre er å minimere avgang. Og her har vi nå fått et meget nyttig verktøy, ved at Storlogen så sterkt har fokusert på

økt kunnskap. Jeg har stor tro på at vi gjennom å skape gode og trygge embedsmenn oppnår ønsket kvalitet i gjennomføring av ritualer, logemøter og ettermøter. Da sikrer vi logen et godt indre liv og da har vi lagt grunnlaget for ekspansjon.

– Har ditt distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

Jeg føler ikke at distrikt Telemark har noen spesielle utfordringer, ei heller de helt store geografiske. Fem loger og leiren ligger samlet i Grenlands-

Rebekkadistriktetsråd i Distrikt 5 Telemark: Bak fra venstre: Storrepr. Anne Marie Follaug, nr. 24 Baugeid Dagsdatter, Jorunn Nordbakke, nr. 114 Nora, Unn Havorsen, nr. 16 Urd. Foran fra venstre: Storrepr. Turid Knudsen, Leir nr. 4 Telemark, Anne-Lise Lilleland, nr. 36 Tinn, DSS Britt Haagensen og Ragnhild Moen Norheim, nr. 48 Duen. Storrepresentantene Tove Liane Johansen, nr. 15 Via Nova og Unni Gusfre, nr. 103 Konvall var ikke tilstede da bildet ble tatt. Under: HM Eva Møllerop Djupvik.

området, innenfor en radius på 2-3 mil. Men for søstre/matriarker fra Rjukan og Notodden kan veien til leirmøter og møter i distriktetsrådet være lang. Timevis på glatte, mørke og svingete vinterveier gjør nok at spesielt matriarker fra Rjukan velger å vente til våren med å besøke Rebekkaleiren.

Avstanden mellom Grenland og midtre/øvre Telemark fører også til at disse to logene ikke får så ofte besøk av søstre fra Grenland som de burde. Veien fra øvre til nedre distrikt er nok kortere enn veien fra nedre til øvre. Jeg oppfordrer logene i Grenlandsområdet til å besøke Rjukan og Notodden litt oftere enn de gjør i dag. Vi er inndelt distriktsvis og da er det viktig at alle føler seg som likeverdige medlemmer av distriktet.

Avstander er imidlertid ikke noe hinder for et tett og godt samarbeid i Distriktsrådet. Vi har satt som mål at vi har to møter i hver termin. I tillegg tar vi sikte på et møte pr. år hvor vi inviterer OM til å delta. Dette har vi nå gjennomført to ganger og med positivt resultat. I møtet nå i februar var sakene kvalitet, ekspansjon og utadvendt arbeid.

Vi ønsker å følge Stor Sires anmodning om å spille hverandre gode og vi har etter siste møte satt ned to arbeidsgrupper, hver bestående av to Storrepresentanter og to OM, som skal arbeide med henholdsvis felles administrative rutiner og «manual/kurshåndbok» for utnevnte embedsmenn. På denne måten håper vi å sikre kvalitet i enda flere ledd.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikts Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

Jeg trives veldig godt i embetet som DSS. Det er naturligvis tidkrevende og tar mye av fritiden, men gir mange ganger tilbake. Jeg føler meg privilegert som får lov til å ta aktivt del i alt det spennende som nå

skjer i vår Orden og ikke minst å få lov til å formidle Ordenens verdier og holdninger til søstrene. Jeg har nok blitt mye mer bevisst på verdiene nå i mitt nye embede enn jeg var tidligere. På informasjonsmøtene nå i vinter har jeg kjent den gode følelsen det har gitt meg når jeg har fått lov til å formidle Odd Fellow Ordenens verdier til eventuelle søkere.

Det er utrolig inspirerende å få lov til å reise i distriktet og møte så mange dyktige embedsmenn og søstre. Jeg lærer noe hver eneste dag i dette møtet med mennesker, og jeg unner alle å få lov til å være endel av et nettverk som det vi har.

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

Her har vi en utfordring. Hvordan få mer effekt ut av det arbeidet vi gjør med å spre Ordenens budskap. Det er klart at vi i distriktene kan bli bedre og gjøre mer for å synliggjøre Odd Fellow Ordenen og dens budskap. Men samtidig så vet jeg at hver enkelt embedsmann og -søster bruker så mye av sin fritid på dette arbeidet at det er ikke lett å pålegge noen mer. De enkelte logene i distriktet arbeider aktivt med å synliggjøre Ordenen gjennom forskjellige tiltak i nærmiljøet. Mange av disse tiltakene er sammen med brødrene. Det er ikke

alltid like lett å få tilgang til lokale media, det er mange organisasjoner som kjemper om plassen her. Når vi bidrar med midler til gode formål i nærmiljøet er vi dessverre ikke garantert spalteplass, men vi fortsetter med å sende info om hva vi arbeider med.

Landsaken 2012 «Sammen for Barn i Malawi» er et flott prosjekt som ganske sikkert vil få den oppmerksomhet i samfunnet som det fortjener og som formidler alt vi står for på en ypperlig måte.

Åpent Hus har vi ikke hatt i vårt distrikt i min embedsperiode, men er noe vi bør ta opp igjen.

Vi har imidlertid ingen felles fanesak i distrikt Telemark, slik jeg har sett at mange andre distrikt har. Dette er noe jeg ønsker å ta opp med Odd Fellow brødrene når vi om et par måneder skal ha felles distriktsrådsmøte. En slik felles satsing er udelt positiv i arbeidet med å synliggjøre våre verdier.

For øvrig er samarbeidet med DSS Jan Strøm meget godt og jeg føler jeg kan dra god nytte av hans lange erfaring både i Ordenen og i embedet.

Rebekkaloger og -leire i Distrikt 5:

Loge nr. 15 Via Nova

stiftet 01. 06.1957 i Skien

Loge nr. 16 Urd

stiftet 08. 09.1957 i Porsgrunn

Loge nr. 24 Baugeid Dagsdatter

stiftet 08.10.1960 i Porsgrunn

Loge nr. 36 Tinn

stiftet 30. 10.1965 på Rjukan

Loge nr. 48 Duen

stiftet 26. 05.1972 på Notodden

Loge nr. 103 Konvall

stiftet 26.10.1996 i Bamble

Loge nr. 114 Nora

stiftet 09. 02.2001 i Skien

Leir nr. 4 Telemark

stiftet 09.11.1984 i Porsgrunn

DISTRIKT NR. 5 TELEMARK INTERVJU MED: DSS JAN STRØM

– Hvor lenge er det siden ditt distrikt ble opprettet og hvor lenge har du vært Distrikts Stor Sire?

Distrikt nr. 5 Telemark ble opprettet i 1955 med Peder Hagen som den første DDSS. Distriktet ble ledet av i alt 6 DDSSer frem til 2. november 1992 hvor vi fikk vårt første Distriktsråd med boktrykker Arne Pettersen, loge nr. 57 Fidelitas, som den første leder.

Selv er jeg nr. 10 i rekken av DDSS/DSSer, og ble innsatt 10. november 2008.

– Hvor mange loger har du i ditt distrikt, når ble den eldste stiftet, og når ble den yngste stiftet?

Vi har 7 loger og 1 leir. Den eldste, loge nr. 16 Himingen på Notodden, ble stiftet 4. november 1927. Den yngste, loge nr. 145 Høgenhei i Bamble, ble stiftet 8. november 2003.

Det arbeides bra i de fleste loger, med et høyt nivå på våre gradspill. Dessverre merker også vi en tendens til at brødre vegrer seg for å påta seg tyngre verv i logen.

Ut ifra mange tilbakemeldinger på Dep. Stor Sire Tove Aalborgs «Balansegang» i forrige utgave av DTK, tror jeg muligens tiden er inne for å trekke pusten en periode. La oss absolutt ikke glemme at for de fleste er dette en hobby, og ikke en livsstil.

– Hvordan har medlemstilveksten i distriktet vært i de senere år, og ser du noen spesielle utfordringer i denne forbindelse?

Distrikt Stor Sire Jan Strøm

Foto: Gisle Nomme

Intervju med Distrikts Stor Sire Jan Strøm

Tilveksten har vært noenlunde stabil og god de siste år, men ikke større enn at den oppveier avgangen. Potensialet er så mye større. Jeg stiller spørsmål ved hvorfor bare ca 50% av våre medlemmer påtar seg fadderrollen. Stresser vi for mye med at gjennomsnittsalderen må ned? Blir dette en sovepute for oss godt voksne? Tenker vi; alle i min krets er på min egen alder? Min påstand er at «godt voksne» folk er et mye mer stabilt medlem enn en yngre bror midt i etableringsfasen, med alt hva det innebærer. Selvfølgelig må vi få påfyll av yngre brødre som i fremtiden skal fylle de tunge embeder. Men ikke for enhver pris.

– Har ditt distrikt noen spesielle utfordringer i forhold til andre distrikter du kjenner til, og hvordan løses eventuelt disse?

Ikke direkte utfordringer, men. . . Telemark ligger midt mellom Vestfold og Agderfylkene, og det er naturlig at brødre besøker hverandre over fylkesgrensene. Og spørsmålet kommer stadig; hvorfor kan ikke vi gjøre det samme som i Vestfold? Det er jo så fint.

Hva dette går ut på skal jeg ikke utdype her, men bare beklage at Ordenens retningslinjer ikke blir fulgt i alle forhold. Hva lovet vi i Troskapsgraden?

Ser vi sørover til Agder, er jeg full av beundring for hva Eks DSS Jan A. Nilsen har fått til angående

Foto: Gisle Nomme

Odd Fellow Distriktsrådet i Distrikt 5 Telemark: Bak fra venstre: Thorbjørn Solberg, nr. 24 Gregorius Dagssønn, Knut Andreas Knudsen, nr. 47 Grenmar, Leif Ek, nr. 36 Sam Eyde, Thor O. Bjåland, nr. 57 Fidelitas, Nils Martin Nilsen, nr. 17 Dag. Foran fra venstre: Bent B. Brekke, Leir nr. 5 Klippen, DSS Jan Strøm, Tor Lyngmo, nr. 145 Høgenhei. Ikke tilstede på bilde: Gisle Moen, nr. 16 Himingen. Under: HP Rolf Amundsen, Leir nr. 5 Klippen.

Foto: Gisle Nomme

Odd Fellowloger og leir i Distrikt 5:

Loge nr. 16 Himingen, Notodden	stiftet 04.11.1927
Loge nr. 17 Dag, Porsgrunn	stiftet 29.05.1932
Loge nr. 24 Gregorius Dagssønn, Skien	stiftet 15.02.1948
Loge nr. 36 Sam Eyde, Rjukan	stiftet 15.03.1952
Loge nr. 47 Grenmar, Porsgrunn	stiftet 26.11.1955
Loge nr. 57 Fidelitas, Skien	stiftet 12.04.1958
Loge nr. 145 Høgenhei, Bamble	stiftet 08.11.2003
Leir nr. 5 Klippen	stiftet 06.12.1958

knoppskyting. Dette får vi dessverre ikke til her i Telemark.

– Hvordan trives du i ditt embede som Distrikt Stor Sire og hvordan påvirker dette din oppfatning av Odd Fellow Ordenen?

Med 80–90 møter i året siden 2008 så sier vel det at jeg trives i embedet. Det å bli kjent med så mange dyktige embedsmenn, så mange flotte søstre og brødre i distriktet og på landsplan ville jeg ikke vært foruten. Selv med mye møtevirksomhet på kvelden, er dette for meg å regne som desserten i mitt Ordensliv. Jobben som DSS foregår stort sett på dagtid (og noen ganger natten), med planlegging, innstudering, besvare en rekke henvendelser og vanlig adm. arbeid. Utfordrende, tidkrevende og meget utviklende.

Etter over 40 år i Ordenen ser jeg at de senere års mange embeder har vært med på å endre mange av mine livstanker. Tidligere var jeg stort sett for-

nøyd med Vennskapet. Nå har også Kjærligheten og Sannheten fått en helt annen betydning.

– Er det noe du gjerne skulle ha gjort for å få Odd Fellow Ordenens etiske budskap mer og bedre ut i samfunnet?

Her er jeg helt på linje med hva Distrikt Stor Sire Hans Landås tar til orde for i DTK nr. 4/11. Vi må begynne med oss selv. Alle Odd Fellows får stadig spørsmål og kommentarer angående vårt «hemmelighetskremmeri», og at vi er så «lukket». Når spørsmålet kommer; «Hva er Odd Fellow?» bør svaret automatisk være; «En verdibærende Orden». Og hva dette innebærer er vel ikke vanskelig å prate om.

Vi har nå en gyllen mulighet i forbindelse med Landssaken, hvor vi vil få masse positiv omtale i media. La oss utnytte dette ved samtidig å avmystifisere mye av vårt omdømme.

BARE TYNNE NÅLER

Det er så tynt, lyset.
Og det er så lite av det.
Mørket er stort.
Det er bare tynne nåler,
lyset i en endeløs natt.
Og det har så lange
veier
å gå gjennom så ødslige
rom.

Så la oss være var-
somme med det.
Verne om det.
Så det kommer igjen i
morgen.
Får vi tro.

Rolf Jacobsen

Et redskap for Odd Fellows

8

Intet prangende bygg, men det er som hos brødre og søstre; det er det innvendige som teller.

Foto: Bjarne Langseth

Bror Audun Øpstad kombinerte sitt fag som snekker med sitt store engasjement som loge-bror. Under banketten ville alle hedre ildsjelen over alle ildsjeler.

Foto: Bjarne Langseth

På selveste «flyttedagen» den 14. april flyttet Rebekkaloge nr. 62 Tilla Valstad og Odd Fellow loge nr. 91 Skaugum i Asker inn i sitt nye Ordenslokale. Et nytt redskap for Odd Fellows gjerninger er tatt i bruk i Asker etter en verdig og uforglemmelig innvielse ledet av Stor Sire Morten Buan.

Gjensynsgleden var stor da Askerlogene igjen kunne samles under samme tak. Siden nyttår har ikke søstrene hatt egne logemøter, bare vært sporadisk på besøk i andre Rebekkaloger. Brødrene har i samme periode avholdt sine møter som «samboer» med Stor Sires egen loge, nr. 139 Kong Haakon i Oslo. Et samboerforhold Stor Sire Morten Buan har påtatt seg fadderskapet for.

Stor Sire påtok seg også med stor glede å lede innvielsen av det nye lokalet i samarbeid med sine Storembdsmenn. Dette ble gjennomført med den verdighet Ordenens eldgamle innvielsesritual krever. Stor Marsjall Toril Grundtvig Skougaard hadde den seremonielle ledelse for det ritualet som er så godt som uforandret gjennom mer enn 150 år.

Grunnlag for ekspansjon

Da de nye selskapslokalene i Ordenshuset ikke var stort nok til å huse de 76 gjestene til banketten, ble kveldens stilfulle ettermøte avholdt på Hotel Leangkollen.

I sin tale tok Stor Sire blant annet opp muligheten for en langsiktig styrkelse og ekspansjon i denne regionen.

– Dersom vi ser området med Asker, Bærum, Røyken og Lier som et nedslagsfelt, så er det i dag over 200 000 innbyggere i denne regionen. Det gir et stort potensial for ekspansjon og utvikling, sa Morten Buan og presiserte at det bør være et langsiktig mål å tenke ekspansivt både med hensyn til Ordenslokaler og ytterligere knoppskyting i logesammenheng.

Vennskap og god vilje

En logesal skal være en fredet, harmonisk plass hvor den store verden er lukket ute. Et sted hvor det skal råde vennskap og god vilje.

– Et slikt sted har vi nå fått, sa Eks Stor Kapellan Arvid Fjære fra loge Skaugum i sin festtale. – Dette skal gi oss inspirasjon til å utøve god Odd Fellow

gjerning i Asker

gjerning. Dette rom skal være et sted hvor våre tanker skal ha sitt feste, sin referanse, til det som skal gjøre oss bedre og mer menneskekjærlige søstre og brødre.

Men også de mange andre talerne var opptatt av at det nye lokalet må bli til vel-signelse for logene og Ordenen. Fra søstrene ble det prologert over Rebekkaloge Tilla Valstads historie, det ble hilst fra søsterlogene i distriktet med dikt om hva en søster er, og søster Overmester poengterte at dette er blitt et praktfullt bygg som hun håpet vil stimulere til fortsatt å skape gode logemøter og større innsats innad som utad.

Og alle hadde mange takkens ord å framføre. Takk til ildsjeler!

Det nye Ordenshuset i Asker har ikke kunnet blitt realisert uten at noen ildsjeler har stått på mer enn andre. Pågangsmotet, energien, viljekraften og innsatsviljen til noen nøkkelpersoner ble framhevet av flere talere under banketten.

Mer enn 3 000 dugnadstimer, eller vel to fulle årsverk, er nedlagt i arbeidet med Logehuset i Asker, LiA. I tillegg til Rebekkalogen og Odd Fellow logen i Asker, er også Druidene med som likeverdig partner i dette eiendomsselskapet. Fra de to logene har følgende brødre og søstre vært med i styret: Grethe Tvedt, Irene Sande Nøbben, Tom Hejna og Knut Wittersø, med sistnevnte som formann. En egen byggekomité og mange ildsjeler har i tillegg bidratt til at huset kunne tas i bruk som et godt egnet Logehus.

Fagmann og bror

Men én ildsjel ble framhevet og hedret mer enn andre. Bror Audun Øpstad kombinerte sitt fag som snekker med sitt store engasjement som logebror. Med sin kunnskap og erfaring ledet og rettet han andre, tok de riktige beslutningene og løste problemene når noe stoppet opp. Han hadde LiA som fast arbeidsplass i hele byggeperioden og uten ham er det vanskelig å se at bygget hadde blitt ferdig så raskt. For denne innsatsen ble også bror Audun Opstad hedret av Stor Sire og av begge Overmestrene. En velfortjent heder som også viser at vi er stolte over å ha en slik bror blant oss.

«Kapselen»

Men også en annen ildsjel ble hedret.

Bror Kjell Jortveit var styreleder i det tidligere eiendomsselskapet, OFLA, og gjorde en så stor innsats gjennom en årrekke, at han er tildelt Storlogens Hederstegn for sitt mangeårige arbeid for Ordenslokalet. Han ble også hedret under banketten med takk og blomster fra begge logene.

Gjennom OFLAs arbeid med å skaffe nytt logelokale dukket etter hvert Foliefabrikken på Bondi opp. Den ble også kalt «kapselen», et navn som stammer fra fabrikkens tid som produsent av kapsler til melkeflasker. I disse lokalene skulle det vise seg å dukke opp muligheter for å skape et nytt Ordenshus i Asker. Etter befarung av to alternativer endte det opp med et eget hus – den tidligere funksjonærboligen til fabrikk.

Store utfordringer

Men utfordringene er ikke over selv om Askerlogene nå har fått på plass sitt nye lokale. Derfor passer det med en avslutning fra en annen av våre ildsjeler: Eks Stor Kapellan Arvid Fjære:

– Alle som har jobbet for at vi skulle få det fine logehjemmet som nå står ferdig vil bli skuffet hvis vi nå ikke får brukt det aktivt for å fremme Odd Fellows målsettinger.

Glede og entusiasme skapte nytt logehus i Asker. Her illustrert ved bror Torbjørn Øvervold.
Foto: Bjarne Langseth

Feststemte brødre i fineste puss.

Foto: Ove Staurset

Fra institueringen.

Foto: Ove Staurset

Olavskildens nye segl.

Storrepresentant Bjørn Arild Johnsen.

14. mars 2012 ble Odd Fellow loge nr. 153 Olavskilden instituert. Etter Odd Fellow Ordenens forutsetninger og tradisjoner var det Stor Sire Morten Buan med sine Storembetsmenn som gjennomførte dette høytidelige seremonielle. Instituering av en loge og installasjon av embedsmenn er ikke starten, men slutten på en lang prosess med visjoner, drømmer, oppbrudd, adskillelse, knoppskyting, dugnader, bekymring og gleder. Og det er også en start på en ny loges liv. De Tre Kjedeled har hatt en samtale med Eks Storrepresentant i loge nr. 92 Romerike og initiativtaker til Strømmen Broderforening, Bjørn Arild Johnsen, for å få hans vurderinger av hva det vil si å starte med «Prosjekt Ny Loge».

– Hva var det som tente gnisten som førte frem til dannelsen av en ny loge? Som Hovedpatriark i leir nr. 25 Glomma hadde jeg en meget interessant samtale med Spesial Deputert Stor Sire for Kunnskapsløftet, Randulf Meyer om leir Glommas utvikling etter at Glomma ble

skilt ut i fra leir nr. 1 Norge. Vi diskuterte inngående leirens fremtid helt frem til 2020. Helt sentrale spørsmål var:

- Hvor mange medlemmer ville det bli i Leir Glomma i 2020?
- Hvilke lokaliteter kunne tilbys et økende antall patriarker?
- Hvor mange loger kunne og burde Leir Glomma betjene?
- Hvordan ville befolkningsutviklingen på Romerike bli i årene fremover?
- Hva er en gunstig distriktsutvikling rundt Osloområdet og Romerike?

Etter hvert ble frøet sådd i form av tanken på en ny loge. Romerike er jo et av de sterkeste vekstområder i Norge. Her er det store vekstmuligheter for knoppskyting i vår verdensomspennende søster- og broderkjede.

Som Storrepresentant i loge nr. 92 Romerike så jeg mulighetene for ekspansjon både for faderlogen Romerike og for en ny Odd Fellow loge. Og Ordenshuset på Strømmen står jo der som en dynamisk ramme for flere Odd Fellow loger og Rebekkaloger. Det gjelder å se muligheter. Vi som har tilbrakt mange dugnadstimer i dette flotte huset har jo nettopp ønsket at flere i dette vekstområdet på Romerike skulle få muligheten til å bli kjent med og bli medlemmer av vår Orden og få del i dens innhold. Å gjøre Ordenen sterk i de områdene i landet med raskest befolkningsvekst, gir Ordenen et strategisk innpass.

Odd Fellow Ordenens Magazin

En loge bl – visjo

Fra tanke til handling

Et viktig moment var at vi ikke skulle bruke for lang tid som broderforening. Femten måneder som forening anså vi som tilstrekkelig. Institueringsdatoen ble satt til 14. mars 2012. Et utvalgt knippe av Chartermedlemmer ble forespurt. Alle svarte ja. Alle så visjonene av dette Ordensbyggende arbeid i vårt område. Alle visste at foran oss lå store utfordringer og mye arbeid, men også et spennende og givende Ordensarbeid.

Søknad ble sendt til DSS og Stor Sire, og det kom umiddelbart klarsignal for arbeidet. Noen forutsetninger ble også satt:

- Det skulle ikke hentes mer enn ti brødre fra faderlogen nr. 92 Romerike
- De øvrige medlemmer skulle broderforeningen rekruttere og innvie
- Ingen av faderlogens medlemmer kunne søke overgang til den nye logen før i 2014, men kunne fritt besøke den nye logen

Den siste bestemmelsen ble satt for ikke å tappe faderlogen for flere enn ti brødre. Men nå er det jo en gammel erfaring som Bjørnstjerne Bjørnson sier i et skuespill at «når den nye vin blomstrer, gjærer det i den gamle». Ved instituering av en ny loge ønsker og håper vi jo på at det skal bli en god vekst også i faderlogen.

– Hvordan drev dere rekrutteringsarbeid?

Første skritt var å ta kontakt med Ordenskanselliet med forespørsel om det var mulig å få ut en postdistriktsliste med oversikt over Ordensmedlemmer som bodde i Romeriksområdet. Grunnen til at vi ba om dette er at vi vet at det finnes Ordensmedlemmer som er innviet i loger både i øst, vest, nord og syd og som har flyttet til Romerike uten å ha meldt overgang til noen ny loge. Det er jo nettopp et spesielt trekk ved sterke vekstområder som Romerike.

Disse «hjemløse brødre» fikk et hyggelig brev fra broderforeningen. Mange av dem synes at denne henvendelsen var hyggelig og kjærkommen og en gledelig henvendelse fra Ordenen på deres nye bosted. Broderforeningen ar-

lir til...

n og prosess

Intervju med Bjørn Arild Johnsen

Av Kjell-Henrik Hendrichs

rangerte et «gjensynsmøte». De «hjemløse brødre» møtte opp og det første «vaffelmøtet» i Ordenshuset på Strømmen ble en suksess. Dermed var grunnstammen i foreningen etablert.

– Men hvordan bryte ny mark?

Vi måtte selvfølgelig ha flere brødre enn grunnstammen for å holde tidsplanen. Da ble spørsmålet om hvordan vi skulle skaffe frem flere medlemmer, de såkalte hvite kraver som vil gi oss vekst i fremtiden. Det ble satt opp lister over hvem den enkelte bror kunne bidra med fra sin omgangs- og bekjentskapskrets. Det ble pushet og pushet på nettopp dette i nesten femten måneder.

Invitasjoner ble sendt ut etter hvert som potensielle kandidater dukket opp.

Slike «idédugnader» påvirker brødrene til å tenke nytt og å gå utenfor sine vante sirkler. Og nytenkning og sirkelbryting har økt Ordenens kontaktflate til nye miljøer.

Arbeidstrykket var så stort at vi flere ganger måtte kaste om på vårt møteprogram ved å tilpasse fastsatte møter til våre potensielle nye medlemmers muligheter til å komme til «vaffelmøter» med venner.

En loge er en enhet – Pluribus Unum

Thomas Wildey hadde jo Pluribus Unum som valgspørsmål for Lodge no: 1 Washington. Pluribus Unum betyr jo enighet i mangfoldet. Noe av det samme gjelder Strømmen Broderforening. Fra første dag har vi synliggjort at her er vi alle like. Ingen skal sette seg ned for seg selv eller danne noen klikk av likesinnede. Alle skal søke kontakt med alle brødrene. Det er et mål å være inkluderende og at alle skal føle tillit og trygghet i samværet. Dette er mål vi skal arbeide mot hele tiden, vel vitende om hvor lett det er å få tilbakefall.

– Og hva skal så barnet hete?

I denne arbeidsfasen hvor målet nærmet seg måtte vi jo ha et navn til logen. Ønsket var at navnet vi valgte skulle være samlende og ikke minst forståelig.

Vi fikk inn 42 forskjellige forslag, noe

som var litt av en utfordring. For oss var det viktig at navnet ble valgt på en demokratisk måte.

Alle skulle få muligheten til å stemme på sitt navneforslag, samtidig som flertallet til slutt gjorde det endelige vedtak. Olavskilden fikk et overveldende flertall og der hadde vi navnet på vår loge.

Snorre forteller at hvis kong Olav den hellige vasket seg i en kilde, ble syke dyr friske om de drakk vann fra den. I Norge ble mange av de gamle hellige kildene oppkalt etter Olav den hellige. Folk trodde han hadde samme mystiske kraft som de gamle hedenske gudene hadde hatt. Det finnes hundrevis av Olavskilder rundt om i landet.

Lørenskogingen hadde tordenguden Tor som sin beskytter. Et sagn fra 1200-tallet forteller at Tor ikke ville vite av at det ble bygget en kristen kirke på den gamle hovplassen Torshov.

I sinne kastet han hammeren sin mot kirken. St. Olav klarte å lede hammeren bort fra kirken, slik at den traff berghammeren i stedet. På dette stedet sprang kilden fram som et minne om hans hellige kraft.

Opp gjennom tidene har mennesker kommet fra fjern og nær for å drikke av den helse- og lykkebringende kilden, kaste mynter i den eller ta med seg litt hellig vann. Pilegrimer som valfartet til hellig Olavs grav i Nidaros, la noen ganger veien om kirken og kilden. Olavskilden er også tegnet inn på gamle militære kart. Soldatene rastet ved kilden og vannet hestene sine der.

– Og hva ble logens segl?

Neste trinn var hvordan skulle vårt segl se ut, hvilke symboler, hva skulle seglet fortelle oss. Jeg vil med ærbødighet si at utformingen og symbolinnholdet i vårt segl har en større og dypere forståelse for oss medlemmene enn mange kan ane.

Det skulle være et symbol hvor hver enkelt bror ved å se på seglet skulle tenke på hva er det Ordenen gir meg og hva kan jeg gjøre for Ordenen.

Alt her har sin dype forklaring, det ble et flott og betydningsfullt segl som vi alle er stolte over.

– Og en loge har vel også en sang?

Odd Fellow Ordenens Magasin

Ja, vi skulle som andre loger også ha en egen logesang. Her stilte tre brødre opp som sangforfattere:

- **Nestor i loge nr. 92 Romerike, Sigurd Frogner**
- **Eks DDSS Oddmund Reppe**
- **Stor Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs**

Sangene har alle høyst ulike innfallsvinkler til Ordensarbeid og logearbeid. Disse sangene til Olavskilden ble sunget unisont under middagen etter Institutteringen og Installasjonen.

Veien ligger foran deg...

Mange av de tankene som kom ut av samtalen med Randulf Meyer i 2010 er fortsatt viktige for loge nr. 153 Olavskilden og for logene og leiren på Romerike. Vi må lære oss å se strategisk på hvor vi skaffer oss Ordenshus, og hvor vi danner nye loger og leire. Ordenen må vokse der folk bor i dag og i fremtiden. Strategiske valg forutsetter kunnskap om hvordan befolkningsutviklingen vil formes i årene som kommer.

Med enda en ny loge tilknyttet leir nr. 25 Glomma, nemlig loge nr. 153 Olavskilden, sogner det nå fem loger til denne leiren. Det er plass til flere, og det vil komme med befolkningsveksten og antall Ordensenheter i Romerike.

Med godt leirarbeid og rekruttering av patriarker, må vi sikre oss fremtidige gode steder for våre leirslagninger.

Det er prognoser som viser at Romerike vil vokse med 100 000 nye innbyggere i løpet av det kommende tiåret. Da vil «Stor-Oslo» nærme seg to millioner innbyggere. Dette må vi ta med i våre planer både for antall Ordensenheter og for våre Ordenshus. Ordenshusene på Dal, Strømmen og Kongsvinger er brohoder mot fremtiden.

Med nærmere halvparten av Norges befolkning boende på det sentrale Østlandsområdet vil mye av Ordenens ekspansjon også finne sted i dette området. Derfor er det så strategisk viktig at vi får nye loger, nye leire og en distriktsutforming som tjener veksten på en god måte.

Odd Fellow loge nr. 153

Odd Fellow loge Olavskilden ble instituert 14. mars 2012. Umiddelbart etter ble Storrepresentant og valgte embedsmenn installert og utnevnte embedsmenn innsatt i embedene sine. Det er i grunnen et stort mannskap som skal på plass ved instituering av en ny loge eller leir.

Logens Chartermedlemmer er disse:

- Bjørn Arild Johnsen
- Stein Denneche
- Erik Halvorsen
- Svein Blomsø
- Stig Stendebakken

Logens Storrepresentant:

- Bjørn Arild Johnsen

Logens valgte embedsmenn:

- Eks OM Erik Halvorsen
- OM Stein Denneche
- UM John Roald Johansen
- Sekretær Reidar Næss
- Skattmester Kjell Gjermund Haugen
- Kasserer Svein Blomsø

Logens utnevnte embedsmenn

- CM Pål Snare
- Kapellan Bjørn-Per Kylvit
- Inspektør Stig Stendebakken
- IV Erik Nordal
- YV Per Hennie
- Arkivar Reidar Næss
- OM HA Per Sanne
- OM VA Belà Bors
- UM HA Dag Harald Bjørnerud
- UM VA Magnar Tombre
- CM HA Kåre Halle
- CM VA John Kristian Thoresen

Overrekkelse av Charterbrevet.

Hva nå, Stein Denneche?

– Hvordan oppleves det å være den første Overmester i en nystiftet loge, Stein Denneche?

Det oppleves spesielt å bli valgt til OM av en gruppe brødre som kommer fra forskjellige loger i hele landet. Sammen har vi etablert en meget god broderånd.

I løpet av halvannet år har alle bidratt med mye for å få etablert logen.

Som den første valgte OM skal jeg gjøre alt jeg kan for å leve opp til den tilliten brødrene har vist meg. Jeg ønsker å være en god lytter, og ser det som helt avgjørende for å unngå å trå feil. Mitt motto er inkludering! Alle brødrene bidrar og skal føler seg betydningsfulle.

LOGER OG LEIRE I DISTRIKT 1:

Leir nr. 1 Norge:

- 1 Norvegia
- 2 Eidsvold
- 56 Johan Middelthon
- 132 Albert Schweitzer
- 136 Millenium

Leir nr. 25 Glomma:

- 67 Castrum
- 92 Romerike
- 122 Gyldenborg
- 146 Raumar
- 153 Olavskilden

Stor Vakt Geir Småvik i samtale med Eks Stor Sire Oddvar Granlu d.

Olavskilden er instituert

– Hvor ligger den nye loges største utfordringer?

Å rekruttere nye brødre. Olavskilden har nå seks «nye» brødre. Det gir logen store utfordringer i arbeidet med gradspasseringsene. Med få personer får mange dobbeltroller. Opplæring av embedsmennene blir utfordrende. Særlov og langtidsplan skal utarbeides.

Enhver loge har ett indre liv. Vi møter i snitt 80% hver logekveld. Det må jo bety at Olavskildens indre liv fungerer godt. Fortsatt godt fremmøte er også en utfordring.

– Dere holder jo til i et av Norges sterkeste vekstområder. Hvilke muligheter gir det den nye logen?

Huset vårt er nå etter hvert blitt kjent som «Ordenshuset på Strømmen».

Brukerne er to Odd Fellow loger, en Rebekkaloge, en Frimurerloge og en avdeling av Rotary. Totalt er det ca. 400 personer som har tilhold i huset.

Nedslagsfeltet er som en mellomstor norsk by. Kommunene Skedsmo, Lørenskog, Rælingen, Nittedal, Fet og Sørumsøen nærmer seg 150 000 innbyggere.

Stor tilflytting til regionen gir Norges høyeste innflyttingsrate pr. år.

Det er enklere å rekruttere i et nærmiljø hvor folk kjenner hverandre, og hvor en relativt stor andel enten er, eller kjenner noen som er i en av logene som nevnt.

– Har du noen spesielle ønsker eller håp for din embetsgjerning?

Vi må utnytte våre unike rekrutteringsmuligheter. Mitt mål og håp er at logen skal komme opp i 50 brødre i min embedsperiode, og at fremmøteprosenten opprettholdes selv om vi vokser.

Intervju: Kjell- Henrik Hendrichs

Chartermedlemmene.

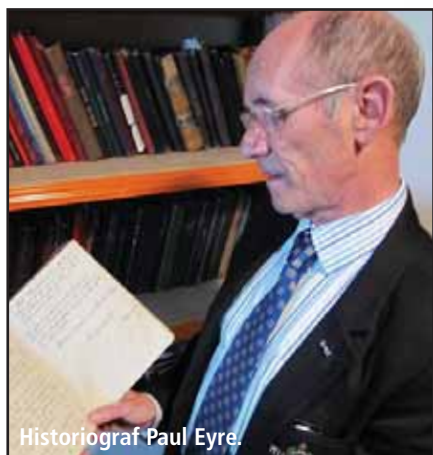
Oavskildens medlemmer som var til stede.

Oavskildens embedskollegium.

Fra taffelet.

Historiograf Paul Eyre.

Direktør Jane Nelson.

Distrikts Stor Sire Dag Virik i Vestfold er en av dem som nå deltar i gravearbeidet etter historisk stoff. The Gentlemens Magazine og Daniel Defoe (1660-1731) har vært omtalt i en rekke bøker om Odd Fellow Ordenens historie, men ingen har verken i tekst eller fotnoter kunnet dokumentere denne kilden. I dette nummer dokumenterer Dag Virik både kilden på engelsk og i norsk oversettelse. Dermed kan vi bekrefte at kilden finnes og vi kan fortelle hvordan teksten lyder.

I forbindelse med Manchester Unitys 200-årsjubileum fikk denne Ordensgren utgi en jubileumbok skrevet av den engelske historikeren Daniel Weinbren. Boken er en skattkiste for den som vil ha oversikt over Manchester Unity's historie og utvikling frem til i dag. Stoffet skal etter hvert bli presentert for leserne i De Tre Kjedeled.

Likeledes er to andre bøker kommet for en dag i det siste. Den første er den eldste,

Nye brikker i Ordenshistorien

At flere etter hvert kommer med i en større gruppe som arbeider med å få frem Ordenshistorisk materiale er av stor betydning for Ordenens historiske selvforståelse. Vi har for lenge gått rundt med formuleringer som at «Ordenens historie er innhyllet i mørke!». Nå begynner mørket å sprekke.

kjente Odd Fellow historiebok vi kjenner, skrevet av Eks OM James Burn og utgitt i 1845. Den har tittelen «An historical sketch of the Independent Order of Odd-fellows». Den vil sannsynligvis bli tilgjengelig i svensk utgave om kort tid, og publisert av Svenska Odd Fellow Akademien.

Den andre er en bok av James Spry fra 1867 med tittelen «The history of Odd Fellowship – its origin, tradition, and objects; with a general review of the results arising from its adoption by the branch known as the Manchester Unity from the year 1810 to the present time». Denne finnes i dansk oversettelse.

Etter hvert som Norsk Odd Fellow Akademi kommer i gang og likeledes Akademiets Institutt for rituell og Ordenshistorisk forskning, vil alt dette materialet bli lett tilgjengelig for medlemmer i inn- og utland. *Kjell-Henrik Hendrichs*

DSS Dag Virik:

Jakten på Odd Fellow Ordenens europeiske historie er komplisert av mange grunner. Av frykt for straffeforfølgning er trolig det som en gang har eksistert av skrevne matrikler, referater og annen dokumentasjon, tilintetgjort. Det finnes derfor fint lite historie utenom det som har gått som muntlige overleveringer og vandrehistorier – uten skriftlig dokumentasjon. Mange av disse historiene har vist seg å ha liten rot i virkeligheten. Skulle det finnes noe skriftlig materiale, kan det kanskje være i omtaler og referanser i annet kilde-materiale som datidens tidsskrifter og journaler. Ett av de eldste er The Gentleman's Magazine som ble startet opp i 1731 av Edward Cave, en dyktig forretningsmann på den tiden. Ordet magasin om et tidsskrift ble for øvrig for første gang brukt av Cave, og det kom ut en gang i måneden

med både faste medarbeidere og lesere som kunne sende inn stoff i form av leserbrev. Disse var stilet til Mr. Urban som var redaktørens alter ego. Man kommenterte det meste; politiske nyheter så vel som prisutvikling, bøker og foredrag så vel som andre innlegg og leserbrev.

Og det er under gjennomlesning av disse innsendte bidragene at man plutselig aner et snev av den følelsen gullvaskere må ha hatt der de plutselig blant sand og grus ser det blinke og skinne. Muntlige overleveringer har hevdet at det fantes omtale av Odd Fellows både midt på 1700-tallet, bl. a. av Daniel Defoe og mot slutten av dette århundret. Fortsatt er henvisningen til Defoe ikke dokumentert, men som teksten på motstående side viser, kan vi nå tid- og stedfeste utsagnet om at det ved århundreskiftet fantes minst 50 Odd Fellow Loger i England, og det er også oppgitt hvor. Møtet ble holdt 9. juli 1798 med brødre fra The Original United Lodge of Odd Fellows og omtalen av møtet og prekenen står altså i The Gentleman's Magazine for september 1798, på s. 785-786.

Prekenen bærer preg av den svært urolige politiske situasjonen i England, dels påvirket av den franske revolusjon og den amerikanske uavhengighetskampen samt av makthavernes stadige frykt for konspirasjon og kamp om tronen. Kapellanen understreker i sin tale betydningen av lojalitet mot kronen. Han maner til kamp mot enhver som søker å forføre medlemmene til å sette logens lover over regjeringens, og fremhever lojalitet til kong George III som enhver god engelskmanns plikt. Prekenen var bygget over Mat 7, 20: Derfor skal I kjenne dem av deres frukter. Sett i ettertid og i et 200-årig perspektiv kan man vel si at treet har båret og fortsatt bærer gylden frukt!

historien

En preken i menighetskirken i Sheffield til The Original United Lodge of Odd Fellows mandag 9. juli 1798 holdt av George Smith, MA, kirkens kapellan, utdannet ved Trinity College, Cambridge:

«Vi har noen ganger nøye studert preken som er holdt for Frimurere, Jerusalem Sols, The Antient and Honourable Order of Bucks, Benefit Societies og Friendly Associations. Vi blir nå forelagt en preken til The Odd Fellows, et enkelt navn og etter talerens mening (han er selv ikke en Odd Fellow) et tvetydig og tåpelig navn, Disse Odd Fellowene synes å være tallrike; det er 39 loger av dem i London og omegn, to i Sheffield, og en i hver av de følgende stedene: Wolverhampton, Birmingham, Shrewsbury, Windsor, Wandsworth, Canterbury, Liverpool, Richmond i Surrey og i Lewes. Deres antall sies å være imponerende høyt og raskt stigende. Vi var av den oppfatning at det var mange Odd Fellows i England, men vi trodde ikke at de var så tallrike som vi har funnet ut at de er. Disse logene utgjør en så stor gruppe at det blir et berettiget spørsmål som må undersøkes: hva er deres politiske mål? Er de vennlig eller fiendtlig innstilt overfor staten?

Det er fullt ut bevist av blant andre professor Robison og Abbé Barruel at visse hemmelig grupper har konspirert mot alle regjeringer i Europa. Hvorvidt The Society of Odd Fellows er innblandet i denne fryktelige sammenheng, kan vi ikke uttale oss om; men slik de fremstår, taler imot dem, og svært alvorlige beskyldninger har vært rettet mot dem, hvilket Mr Smith, kapellanen i Sheffield taler energisk for å motbevis.

A Sermon, delivered in the Parish church of Sheffield, to the Original

United Lodge of Odd Fellows, on Monday, July 9, 1798. By George Smith, M.A. Curate of the said Church, and late of Trinity College, Cambridge. «We have occasionally perused sermons before Free Masons, Jerusalem Sols, the antient and honourable Order of Bucks, Benefit Societies, and Friendly Associations. We are now presented with a discourse preached before the Odd Fellows; a singular name, and in the opinion of the preacher himself (who by-the-bye, informs us he is not an Odd Fellow), «a very equivocal and foolish name.» These Odd Fellows appear to be very numerous; there are thirty-nine lodges of them in London and its vicinity; two at Sheffield, and one at each of the following places: Wolverhampton, Birmingham, Shrewsbury, Windsor, Wandsworth, Canterbury, Liverpool, Richmond in Surrey, and Lewes. Their whole number is said to be amazingly

great, and to be rapidly increasing. We were of opinion that there were many Odd Fellows in England; but we did not believe they were so numerous as we found them to be. These lodges forming so considerable a body, it becomes a subject of just enquiry, what are their political tenets? Are they friendly or inimical to the State?

That a conspiracy has been formed, by certain secret societies, against all the Governments of Europe, has been fully proved by Professor Robison and Abbé Barruel. Whether the Society of Odd Fellows are implicated in this atrocious combination, we cannot say; appearance, however, is against them, and charges of a very serious nature have been brought forward, which Mr Smith, the curate of Sheffield, in this discourse, endeavours to refute.»

Fra venstre: Stor Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs, SDSS Randolph Meyer, DSS Dag Virik og Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann i Manchester Unitys hovedkvarter.

Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann på Overstolen i en logesal tilhørende Manchester Unity og med historioграф Paul Eyre ved orgelet.

Allerede i 1949 var det noen personer som tok opp arbeidet for å etablere Odd Fellow Ordenen i Hedmark og Oppland. Den rette grunnleggeren av Odd Fellow Ordenen i vårt distrikt kan med rette sies å være Wilhelm Tønne. Ved hans side i dette enorme arbeidet finner vi brødrene Olav Rypdal og Olav Standnes.

De første år i en loges historie er alltid av de vanskeligste og særlig på et sted der Ordensarbeidet den gang var et ukjent fenomen. Det var disse tre kommende Odd Fellow brødre som på hver sitt vis fikk flere til å interessere seg, og disse reiste da inn til Oslo og fikk en grundig innføring i hva Odd Fellow Ordenen sto for. Allerede i desember i 1949 ble de første tatt opp som medlemmer i Ordenen. Dette var da den spede starten på noe som skulle vokse seg stort innen vårt fylke – og innlandet for øvrig.

Før vi på Hedmarken kunne starte egen loge så var starten som alltid en broderforening. Dette skjedde i februar 1950 og møtene som broderforeningen gjennomførte, var i lokalene til Håndverkeren på Hamar. I løpet av to år vokste broderforeningen til over 50 medlemmer og tiden for å starte egen loge nærmet seg raskt. Det var tilsynelatende en håpløs oppgave å skaffe tilveie egnet logelokale. Men etter mange møter og mye arbeid fikk en tilslutt inngått avtale med å leie spisesalen i Festiviteten. Dette er samme bygning som regjeringen hadde sitt krisemøte i den 10. april 1940. Så logen holdt til på historisk grunn.

Selv om det var høy leie og alt utstyret måtte monteres og demonteres ved hvert møte, hadde man kommet godt i gang. Økonomien var «sprengt» og en måtte bruke et lånt orgel – og kapper til embedsmennene ble først innkjøpt noen år senere.

Så kom gledens dag!

Den 21. mars 1952 ble loge nr. 35 Heidmork instituert. 51 brødre hadde nådd sitt første mål – og gleden var enorm. I løpet av det første året steg medlemstallet til 64 brødre. Alt utstyret ble betalt og ved årsskiftet var logen faktisk gjeldfri!

Vi gjør nå et hopp fram til året 1955 og medlemstallet var nå kommet opp i 103 brødre. Økonomien var betydelig styrket – takket være god økonomisk styring. Fremgangen de første årene viste at logen så absolutt hadde de rette med-

BILDETEKSTER:

BILDE 1 over: Håndverkerens Hus 1950–1952.

BILDE NR.2: Festivitetsens lokaler 1952–1961.

BILDE NR.3: Posthusgården. Ikke benyttet som Ordenshus da kommunen kjøpte den.

BILDE NR.4: Stangevegen 24. 1961–2011.

BILDE NR.5: Vårt nye Ordenshus. Innviet 27. august 2011.

Da Odd Fellow O kom til Hamar og

lemmene ved roret og allerede i 1956 kunne logen kjøpe Posthusgården, som ligger i sentrum av Hamar, med tanke på et nytt Ordenshus. Meningen var å bygge på en 5. etasje til bruk for logen, noe myndighetene allerede hadde gitt tillatelse til. Men slik ble det ikke. Postverket ville kjøpe hele gården og dette ble da solgt med meget god fortjeneste.

Da medlemstallet i 1957 kom over 130 medlemmer var det duket for nok en ny loge på Hamar. Nykommeren var loge nr. 59 Herman Anker. Denne logen ble så stiftet den 5. juni 1958. Som nevnt ble Posthusgården solgt og logen kunne gå til innkjøp av en flott, gammel villa i Stangevegen 24 på Hamar, hvor det med omfattende ombyggingsarbeid kunne bli flotte Ordenslokaler. Den 17. februar i 1961 ble huset innviet som nytt Ordensbygg for Odd Fellow Ordenen. En enorm

innsats fra medlemmene resulterte i dette flotte Ordensbygget som ble tilholdssted for Hamarlogene helt fram til 2011: loge nr. 35 Heidmork, Rebekkaloge nr. 21 Maud, loge nr. 59 Herman Anker og Rebekkaloge nr. 108 Kirsten Flagstad. Lokalene ble også utleid til andre Ordensenheter i distriktet – blant andre til Druideordenen.

Nytt Ordensbygg på Hamar

Gjennom flere år, og særlig i de siste generalforsamlingene i Stangevegen 24, var hovedtema hva som kunne gjøres for å ivareta og forbedre bygningsmassen i Stangevegen 24 slik at denne eiendommen kunne fungere optimalt for vår logedrift. Mange modeller ble drøftet: restaurering av hele huset, påbygging for å

nen trakk tilbake byggetillatelsen.

Ordenen Hedmark

få mere plass samt et helt nytt Ordenshus et annet sted. Mange skisser og tegninger ble utarbeidet ettersom det klart gikk i retning av en full restaurering av nåværende lokaliteter. Av ulike årsaker ble ikke planene noe av. Det var en kjensgjerning at hovedhuset i Stangevegen 24 trengte en omfattende restaurering. Den påbygde logesalen, som ble tatt i bruk i 1962, holdt god kvalitet. Den ville ikke ha vært omfattet av en restaurering i første omgang. En ombygging av Stangevegen 24 ville ha resultert i at vi fikk ulike høyder på husets gulyplan. Det ideelle ville ha vært, som mange ønsket, at alt skulle ligge på en flate og dermed sikre bedre framkommelighet.

Å bygge nytt ble derfor mer aktuelt. Ulike komiteer ble satt ned for å vurdere et nybygg og legge planene fram for styret og generalforsamlingen. Flere

tomter ble vurdert, men beliggenhet, manglende byggetillatelse og høy pris satte en stopper for de fleste alternativene. Å realisere et nytt Ordenshus er meget vanskelig – ikke minst økonomisk.

Et interessant alternativ dukket opp

Idrettens Hus på Ajer, like utenfor sentrum, ble lagt ut for salg. Dette var et flott og moderne bygg med god kvalitet som relativt enkelt kunne bygges om til nytt Ordensbygg for logene. Og slik ble

det. Vi har nå et Ordenshus som vil tjene alle Odd Fellow-logene i Hamar i mange, mange år framover.

Styret, prosjektledelse og medlemmer har gjort en kjempeinnsats gjennom planlegging og gjennomføring. En stor takk må rettes til alle medlemmer som har stått på med dugnadsinnsats. Uten dette engasjement hadde det ikke vært mulig å få til det som vi nå har: et fantastisk Ordenshus.

Vårt nye Ordenshus ble innviet av Stor Sire Morten Buan den 27. august 2011.

Tekst og foto: Leif Erik Dahl

Odd Fellow Ordenens Magasin

Rebekkasøster Pirjo Lucander.

«I kveld ønsker jeg å løfte frem hva samværet og fellesskapet betyr, på den ene siden for hver enkelt av oss og på den annen side for det samfunn, i dette tilfelle den loge, der vi er medlemmer. Det lille spedbarnet er totalt avhengig av en voksen person, som oftest av barnets mor. For å kunne gi næring, varme, hygiene og alle sider av det vi kaller omsorg. Også rent psykisk trenger barnet en voksen som kan ta det opp og bære det på armen. Spedbarnet begynner så langsomt å få en oppfatning av sine omgivelser. Denne oppfatningen formidles i begynnelsen gjennom denne voksne personen og gjennom omsorgen får barnet inntrykk av hvordan verden tar seg ut. Er verden et trygt sted å leve, eller er verden et truende og farlig sted, og et sted som faktisk vekker redsel eller til og med dødsskrekke?»

Spedbarnet spør hele tiden den voksne uten bruk av ord: «Elsker du meg?», og får forhåpentligvis svaret: «Jeg elsker deg!» igjennom den voksnes ansiktsuttrykk, bevegelser, hendene som holder den lille og hele den voksnes vesen. Dette spørsmålet gjentas kontinuerlig gjennom hele livet. Ved hvert møte med et annet menneske gjennom hele livet venter mennesket på en eller annen måte svar på dette spørsmålet, og håper at svaret skal være positivt. Det lille spedbarnet i oss forsvinner egentlig aldri. Spedbarnet er der, lever og er aktivt helt opp i godt voksne alder.

Tomas Tranströmer som mottok No-

Elsker du m

Av Rebekkasøster Pirjo Lucander

Oversettelse: Kjell-Henrik Hendrichs

Det finske Odd Fellow magasinet «Tre länkar» har stadig spennende artikler som frister til oversettelse. Denne gangen har De Tre Kjedeledd oversatt en artikkel av Råds Representant Pirjo Lucander. Kåseriet er holdt i finske Rebekkaloger og er også egnet til å sette tankevindingene i sving hos norske Odd Fellows. Dette er etiske refleksjoner på sitt beste og et glimrende lærestykke i hvordan dette kan gjøres.

belprisen i litteratur så sent som i november 2011, har sagt noe sånn omtrentlig dette: «Människor jag möter ser endast detta mitt ansikte, själv känner jag alle mine ansikten. Innom oss lever alle våre åldrar, hela vår historia och vår berättelse».

Jeg bruker ofte å tenke på at mennesket er som en fortelling. Fortellingen begynner lenge før vi blir født, ja til og med flere generasjoner før fødselen. Tidligere generasjoners liv, håp, drømmer, forventninger, redsler og traumer, ja hele deres liv føres videre til deres etterfølgere. Jeg er et ledd i en kjede av fortellinger som strekker seg gjennom min slekt. Jeg bærer slektens byrder, hemmelige forventninger og frykt. Min slekts fellesskap er jeg faktisk et medlem av. Mine forfedre har uten å vite det vært med på å forme mitt liv. Selv øker jeg denne merkelige og bemerkelsesverdige arven gjennom summen av mine egne livserfaringer. Og mine livserfaringer føres videre til neste generasjoner. Dialogen mellom generasjonene ruller alltid videre og beriker slektsfellesskapet.

Hva jeg er og hvordan jeg opplever verden innvirker på hvordan jeg forholder meg til andre; til min partner, til min øvrige familie, til mine kolleger og alle mennesker som jeg møter på min livsvei.

«Är de ett hot eller en möjlighet?
Är de farlige eller trygga?»

Dette spedbarnet som jeg snakket om i begynnelsen, representerer hver og en av oss. Og når man som voksen møter andre mennesker, representerer barnet fortsatt oss alle. Det er viktig for hver og en av oss at vi opplever å bli akseptert og tatt imot som den vi er. Hvert møte med andre etterlater seg i

oss et minnespor. Ingen slike minnespor forsvinner, men lever videre og virker i oss.

Likesom en plante trenger et godt og riktig vekstmiljø hvor den kan slå rot og suge næring og vann for å vokse og blomstre, trenger vi vennskap, kjærlighet og omsorg for å kunne bli bedre, vokse og bære frukt. Vi behøver alle hverandre og er avhengige av hverandre.

Samfunnet, hvor lite det enn er, bygger på medlemmenes vekselvise påvirkning. Dette skaper stemningen i samfunnet, eller vi kan kalle det samfunnets sjel.

Fellesskap betyr samvær, å dele noe felles, diskusjoner, å gjøre noe sammen, å sette seg inn i hverandres livssituasjoner, å streve etter felles mål og mening, å trekke i samme retning. Fellesskap gir en mulighet til å vokse og modnes som menneske gjennom fellesskapets vekselvirkning. I beste fall lærer man å kjenne seg selv, å bli sin egen livsanskuelse bevisst og å utvikle den.

Alle mennesker hører hjemme i en eller annen form for samfunn og utgjør en del av dette samfunnet. Det er ikke uten betydning for et samfunn hvilken type mennesker som tilhører samfunnet.

Og det er ikke uten betydning hvilket samfunn ulike mennesketypene slutter seg til. Mellom menneske og samfunn er det alltid en vekselvirkning.

Odd Fellow Ordenens fundament er troen på Gud som i sitt vesen er kjærlighet; en Gud som skapte oss og er livets opprettholder. Kjærlighet og kampen for å skape fred mellom menneskene er oppgaver som påhviler alle Rebekkasøstre. Dette utøver vi i våre loger. Deretter begynner hver og en av oss ut i verden for å virkeliggjøre Ordenens

meg?

formål; å skape fred og forsoning på alle steder hvor vi lever og virker.

Er dette utopisk?

Kanskje det. Men allikevel så viktig for oss selv og for verden. Det er bare i kjærligheten at vår fremtid bor. I denne store oppgaven kan vi bare ønske at vi i våre egne liv kan gjenspeile noe av det som vi fornemmer er Guds kjærlighet til hele sin skapning.

I Vennskap, Kjærlighet og Sannhet er det meningen at vi skal vokse som mennesker.

Vi skal bli oss selv mer lik slik Gud tenkte da han skapte oss i sitt bilde. Dette Guds bilde, du og jeg, er noen merkelige vesener.

Vi er et stort under. Jeg tenker her på snøfnuggene. Man har ennå ikke funnet to som er identiske. Hvert eneste snøfnugg er helt unikt, selv om det i sin struktur likner alle andre snøfnugg. Alle har en symmetrisk form med seks kanter. Allikevel skiller alle seg fra hverandre og er helt unike eksemplarer. Dette er ganske oppsiktsvekkende.

På samme måte er jeg på den ene side skapt som et unikt individ, og på den annen side er jeg lik alle andre mennesker.

Vi utgjør alle en del av menneskeheden. Vi er som havet som består av en uendelighet av vanndråper. Hva er en vanndråpe? Egentlig for ingenting å regne. Men uten disse vanndråpene ville det ikke ha eksistert noe hav.

Som Rebekkasøster er jeg en liten del av Ordenen, men også en viktig og enestående søster som sammen med mine medsøstre bygger vårt samfunn og virkeliggjør Ordenens mål.

Hver og en av oss tar med oss til logen, og til alle våre kontakter etter logen, noe av seg selv, noe av sin personlighet, sine erfaringer og liv, og er også med på å påvirke sin egen loges stemning og sjel.

Fellesskap er å dele og å ta imot. Det er å gjøre noe sammen og å være noe sammen. På den måten støtter den enkelte sin egen og logens åndelige vekst. Et godt logeliv sprer velsignelse til alle de steder vi oppholder oss ellers i livet. >>

Mor og barn.

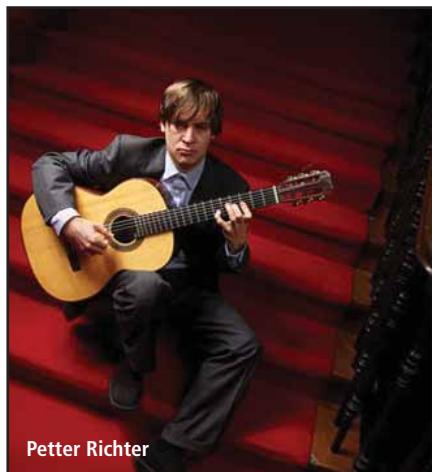
Sammen for livet.

Silje Aker Johnsen

Sara Ôvinge

Petter Richter

Joachim Kwetziński

Etisk vårkonsert — en ny tradisjon

Det var Mosselogene som var først ute med å lage et slikt konsertopplegg. siden. Konserten fikk tre aspekter. Det første var den musikalske kjerne. De slagene ble holdt etiske petitkåserier. Og det tredje var at konsertens oversjekt. De fire Odd Fellow distriktene rundt Oslo gikk sammen og arrangerte i Oslo 15. april. Fremragende yngre kunstnere stilte gratis opp, og konsertens sess. De Tre Kjedeledd har spurt fire av de tilstedeværende uavhengig av hv opplegget.

STOR SIRE MORTEN BUAN

– Er dette med en «Etisk vårkonsert» en god måte å synliggjøre Odd Fellow Ordenen på?

Jeg var meget entusiastisk og satt med en særdeles god følelse etter konserten. Jeg satt selv blant mange som ikke var medlemmer av vår Orden og så at både musikken og de etiske innslag om Vennskap, Kjærlighet og Sannhet ble møtt med interesse. En utmerket måte å synliggjøre Ordenen på. I tillegg var det informasjonsplakater både om Landsaken og Odd Fellow Ordenens verdigrunnlag som sammen med vår informasjonsbrosjyre ble en god synliggjøring og omdømmebygging.

– Hva synes du om musikerne og musikken?

De måtte være blant noen av våre fremste yngre talenter på sitt område. Jeg personlig synes de var meget dyktige.

– Hva synes du om blandingen med musikk og etikk?

Det ble en god balanse og de etiske innslag om Vennskap, Kjærlighet og Sannhet relatert til dagens samfunn og aktuelle situasjoner viser at vårt verdigrunnlag er like aktuelt i dag som den gang de ble etablert for 200 år siden.

– Er dette et opplegg som du synes bør gjentas?

Jeg skulle gjerne sett av vi hver vår kunne arrangere denne typen konserter. En årlig begivenhet med vektlegging av både musikk og vårt etiske budskap. Der overskuddet må gå til et medmenneskelig formål. Når vi har Landsak så er det naturlig at denne tilgodeses men i de øvrige år mener jeg at det er lokale prosjekter som bør være mottakere av overskuddet.

– Er dette en form for synliggjøring av Ordenen som kunne brukes også i andre deler av landet?

Dette er en opplegg som med fordel kan gjennomføres på flest mulige steder. Et utmerket tiltak for å vise at vi er en verdibærende Orden som er opptatt av de medmenneskelige verdier i vårt samfunn.

Slike arrangementer er med på å bygge Odd Fellow Ordenens omdømme og et grunnlag for styrkelse og ikke minst ekspansjon.

STOR KAPELLAN JORUN MICHELET

– Er dette med en «Etisk vårkonsert» en god måte å synliggjøre Odd Fellow Ordenen på?

– Ja, det synes jeg. Det er en fin anledning til å ha med venner og vise en annen form for vårt fellesskap enn inne i logen.

– Hva synes du om musikerne og musikken?

Mon tro om vi visste at vi hadde så mange eminente, unge musikere? Det formelig glødet av noen, og smitteeffekten til lytterne var til å føle på. Musikken ga meg så absolutt påfyll, variert og flott.

– Hva synes du om blandingen med musikk og etikk?

Det var det som ga meg helheten og Ordensfølelsen min. Da kjente jeg fellesskapet. Min venninne som var med påpekte de refleksjonene det ga henne, og hun er ikke Rebekkasøster.

Grieg trio avsluttet nok litt raskt. Vi kunne ønsket oss mer av dem. Her er det jo et tidsperspektiv med også. Jeg syntes det var en fin lengde på denne konserten.

– Er dette et opplegg som du synes bør gjentas?

– Ja, så absolutt. Men jeg kunne tenkt meg å vite litt mer om programmet slik

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

sjon?

Det skjedde i Jeløy kirke for noen år
et andre var at det mellom konsertinn-
skudd gikk til et medmenneskelig pro-
e en slik treleddet konsert i Frogner kirke
n ble en musikalsk opplevelse og suk-
verandre hva de syntes om konserten og

at jeg kunne friste med musikk og utø-
vere mer enn jeg kunne denne gangen.
Det var kanskje et tidspress for alle å få
programmet på plass.

– Er dette en form for synliggjøring av
Ordenen som kunne brukes også i andre
deler av landet?

Ja, så absolutt. Vi har gode musikere
rundt i landet og sikkert Ordenssøsken
som kan føye til noen etiske innslag.

EKS OM HEGE RADTKE JOHANSEN

– Er dette med en «Etisk vårkonsert» en
god måte å synliggjøre Odd Fellow Or-
denen på?

Vårkonserten i Frogner kirke var en opp-
levelse. Det var Odd Fellow i et nøtteskall
– og Odd Fellow på sitt beste. Med det
vakre kirkerommet som sal, fikk vi i opp-
levelse musikk og sang og Ordenens etiske
budskap som gikk til hjertet. Det gjorde
oss som var til stede stolte av vår Orden
og stolte av at den blir synliggjort på
denne måten.

– Hva synes du om musikerne og mu-
sikken?

Musikerne var unge og prisvinnende ta-
lenter – utrolig morsomt å oppleve at vi
har slike krefter. De spilte så det gnistret
gjennom et flott sammensatt og variert
program. Det var bare å la seg rive med.

– Hva synes du om blandingen med mu-
sikk og etikk?

Musikken er noe som er dypt forankret i
menneskesinnet. Det taler til oss og rører
oss på en måte som ord ikke kan. Den
åpner sinnet og gjør oss mottagelige og
lydhøre. De etiske budskapene var korte
og tankevekkende og nådde inn i sjel og
sinn. Det var en fin opplevelse for oss alle
og en fin måte å presentere vår Orden på.

– Er dette et opplegg som du synes
bør gjentas?

Et slikt arrangement er en stor jobb.
Tusen takk til alle som sto på for at vi
kunne oppleve dette. Helt utrolig hvis
dette er noe som vi kan få oppleve også
videre fremover. Og kanskje kan man få
med et enda større publikum – Frogner
Kirke har sitteplass til 830!

– Er dette en form for synliggjøring av
Ordenen som kunne brukes også i andre
deler av landet?

Det er mange aktive loger og logemed-
lemmer rundt i vårt land med mange ild-
sjeler, og det finnes store lokale krefter
innenfor musikk og kultur. Jeg er overbe-
vist om at dette er noe som kan gjennom-
føres også i mange andre deler av landet.

STORREPRESENTANT EIGIL JESPERSEN

– Er dette med en «Etisk vårkonsert» en
god måte å synliggjøre Odd Fellow Or-
denen på?

Jeg har lenge ment at Ordenen mangler
en sterk og god profil i samfunnet.
Gjennom «Etisk vårkonsert» styrkes pro-
fileringen av Ordenen på en god og
spennende måte.

– Hva synes du om musikerne og mu-
sikken?

Musikerne var fremragende. Flere av
stykkene som ble valgt var flotte og for
meg en ny opplevelse i konsertform.

– Hva synes du om blandingen med mu-
sikk og etikk?

For en Orden som vår er det viktig å få
frem vårt etiske ståsted. Når vi kan gjøre
det kombinert med god musikk er det jo
bare strålende.

– Er dette et opplegg som du synes bør
gjentas?

Dette er en god måte å profilere vår
Orden på og jeg mener at dette bør kunne
gjentas som en årlig tradisjon. Men jeg
understreker viktigheten av at den enkelte
loge og leir profilerer opplegget blant
medlemmene slik at vi neste gang fyller
Frogner Kirke til siste benk.

Landssaken er en viktig satsing.
Gjennom en «etisk vårkonsert» får vi
mye drahjelp til pengeinnsamlingen, da
kunstnere stiller opp gratis.

– Er dette en form for synliggjøring av
Ordenen som kunne brukes også i andre
deler av landet?

Jeg mener at dette bør kunne gjøres i hele
landet, gjerne i kombinasjon med profi-
lering av lokale musikere.

Grieg Trio

Christian Ihle Hadland

Catharina Chen

Bjarne Magnus Jensen

Ny president i Malawi

Malawis nye president Joyce Banda.

Hvorfor ble Ngabu valgt som sted?

I 2008 foretok SOS-barnebyer Malawi en analyse av barns situasjon i landet ut i fra et rettighetsperspektiv. Chikwawa-distriktet, hvor distriktet Ngabu ligger, ble identifisert som en av de verste distriktene når det gjelder fattigdom blant barn.

På grunnlag av funnene ble en mer detaljert og geografisk spesifikk analyse gjennomført. Det er altså i et område hvor de barna som trenger det aller mest at «vår» barneby skal ligge.

Noen fakta om barns situasjon i distriktet hvor barnebyen skal ligge er i seg selv ganske talende:

- 40% av kvinnene i distriktet får barn mens de ennå er tenåringer.
- 15% av barna under 18 år har mistet begge foreldrene, mens 11% har mistet en av foreldrene.
- Nesten 70% av de sårbare familiene mottar ingen form for støtte. Verken psykologisk, økonomisk eller medisinsk.
- 37% av barna i alderen 5-14 år er involverte i barnearbeid, enten i familiebedrifter eller med husarbeid.
- Kun 51% av alle barn i grunnskolealder (6 år) går på skolen. 62% av disse fullfører grunnskolen.
- Rundt halvparten av husholdningene i distriktet er definert som fattige.

Det er ingen tvil om at en Odd Fellow barneby i dette området vil ha en helt skjelsettende betydning for et betydelig antall barn og deres fremtid.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Mange har fått med seg at Malawis president, Bingu wa Mutharika, brått døde og etterlot seg en rekke spørsmål om landets videre utvikling. Ikke minst er dette av interesse for Odd Fellow Ordenen og SOS-barnebyer når det skal bygges en barneby i Ngabu. Nå har for det første Malawi fått sin første kvinnelige president, Joyce Banda, og for det andre tyder alt på at det nå går fra ille til bra. Det internasjonale samfunn reagerer meget positivt på den nye presidenten og hennes politikk.

Malawi var britisk koloni frem til 1964. Da den nye staten skulle etablere seg, ble den som mange andre steder en ettpartistat. Dette forandret seg i 1994 da man fikk flere partier. President Bingu wa Mutharika førte en politikk som fikk utenlandske hjelpere og investorer til å bli meget kritiske. Dermed stoppet mye av utenlandsk hjelp som landet er helt avhengig av. Etter presidentskiftet er det også avdekket mye korrupsjon blant de tidligere makthavere, noe som det nå tas et oppgjør med. Visepresident Joyce Banda er rykket opp som president inntil valget i 2014. Den nye presidenten fører en antikorrupsjonspolitik, noe som lover godt for fremtidig samarbeid med land og organisasjoner som kan hjelpe med Malawis utvikling.

Hva skal husene i barnebyen hete?

Skiltet på et av husene i barnebyen i San Vicente hvor Rebekkaloge Semper Ardens har fått sitt navn.

En barneby er aldri ferdig før den står ferdig. Men nå ser vi konturene av barnebyen i Ngabu slik vi for en del år siden så det i barnebyen i San Vicente i El Salvador.

Barnebyen i Ngabu får femten boliger som hver enkelt skal være et hjem for en barnebymor og hennes barn. I tillegg skal det reises bygninger for daghjem, skoler, helse og sosialtjenester, og for administrasjon. Det er rett og slett et helt lokalsamfunn som skal bygges opp ute på slettene i lavlandet i Malawi.

Ingen barneby er lik en annen

For alle som har hatt glede av å se bilder og plantegninger av en del barnebyer rundt om i hele verden, blir man slått over variasjonen i planløsningene. Barnebyen i utkanten av Bergen i Norge ser helt annerledes ut enn eksempelvis «vår» barneby i San Vicente og den som nå kommer i Ngabu. Hver barneby tar form av det lokalsamfunnet den skal ligge i. Barnebyen i Bergen har en helt annet infrastruktur enn de barnebyene vi har ansvar for.

Lukket enklave eller åpent senter?

De første SOS-barnebyene som ble bygget like etter 2. verdenskrig, ble formet mer som lukkede småsamfunn. Det var datidens tankemåte på svært mange områder. Det var de lukkede institusjoners tid, slik vi kjente dem fra Norge. Nå er faktisk den motsatte tenkemåte blitt den bærende tenkemåte.

Så langt det er mulig ut fra lokale forutsetninger, fungerer nå barnebyene som åpne sentraler i lokalmiljøet der de er plassert. Slik vil også barnebyen i Ngabu fungere. Hver dag vil hundrevis av mennesker komme fra lokalmiljøet til barnebyen for å få dekket ulike behov og for å delta i en rekke aktiviteter. Her blir det både et fargerikt og mangeartet fellesskap.

Hva skal barnet hete?

Alle bygningene i Ngabu – om lag tyve i tallet – skal ha navn. Disse navnene vil bli valgt ut fra samme kriterier som forrige gang i San Vicente. Da fikk de loger som hadde bidratt med høyeste beløp pr. medlem sitt navn gravert på en messingplate på hvert hus. Dermed får barnebyen virkelig sitt preg – i det minste i navnet – av at Odd Fellow Ordenen har stått bak

byggingen av denne barnebyen. Når vi skal sette navn på bygningen, tenker vi nok ikke særlig over at mange av våre logenavn kan være vanskelig å uttale på spansk og på malawisk. Det er mange logenavn som kan komme til å skape vanskeligheter for malawiske tunger, og påkalle latter for tilhøreren. Våre logenavn vil være eksotiske innslag fra et lite land oppe ved Nordpolen. Det kan være både fantasieggende og perspektivutvidende for beboerne.

Faddervervingen starter snart

Odd Fellow Ordenen vil selvfølgelig få et eierskap til hele denne landsbyen i Ngabu og vil kunne glede seg over å skape liv og mening i budordet om «å oppdra de foreldreløse». Men dette lutfattige landet Malawi kan umulig ha ressurser til å betale driftsutgiftene til barnebyen. Bare tanken på dette ville være hårreisende urealistisk. Derfor vil det trenges faddere både til å få satt byen i drift og til alle de barna som etter hvert skal få barnebyen som sitt hjem. SOS-barnebyer regner med at antallet faddere som må til, ligger på om lag 1300. Dette vil bli en del av de utfordringer som vi må løse etter hvert som dette prosjektet stiger frem.

Fra Ordenens tidlige, sosiale arbeid

På klubbmøtet 16. november 2011 i Odd Fellow Klubben på Gran Canaria orienterte Dep. Stor Sire Per-Arne Vidnes om den nye Landssaken og om ny SOS Barneby i Malawi. Et møtetilfelle oppsto idet undertegnede kunne fortelle en historie fra hele 90 år tilbake i Ålesund. Min søster, Anne Berit Olsbø Holen, medlem i Rebekkaloge nr. 34 Liv, fant denne historien nedskrevet av vår mor Astrid Hansvig Olsbø. Historien er en virkningsfull og talende parallell til dagens utadvendte arbeid. Og historien viser samtidig hva vi engang arbeidet med og fortsatt arbeider med i vår kjære Orden.

Først må nevnes at loge nr. 7 Ragnvald Mørejarl ble etablert i Ålesund i 1919. Det jeg skal fortelle om skjedde noen år etter at 1. verdenskrig var over. Den gang eksisterte på langt nær de samme økonomiske og kommunikasjonsmessige forhold som i dag. Helsestellet var også helt annerledes enn det vi kjenner i dag.

Denne historien er skrevet av vår mor, Astrid Hansvig Olsbø. Hun var en meget aktiv Rebekkasøster og det ser ut som om hun skrev historien først på 1970-tallet. Tittelen på hennes fortelling var «Odd Fellow Ordenen sett med et barns og en ungdoms øyne». Det er hennes beretning om Odd Fellow Ordenens innsats for vanskeligstilte barn.

Historien mor fortalte

«Min far, Søren Eide Hansvig, bodde sammen med sin familie i Mauseidvåg og var nettopp gått inn i Odd Fellow Ordenen med iver og glede. «Ragnvald Mørejarl» var logen hans og den var også eneste Odd Fellow loge i Ålesund på den tiden. Den gang var det lang veg fra Mausavåg til Ålesund, men han forsømte visstnok ikke ett eneste møte. Vi hadde en liten motorbåt som vi kalte for «Moses». Det var «Moses» som førte ham trygt frem og tilbake så sant det var mandag.

Hjemmet vårt ble naturlig nok preget av denne virksomheten som han med så stor glød engasjerte seg i sammen med mange andre logebrødre. Brødre med familier kom på besøk til Mauseidvåg. Blant en rekke andre husker jeg spesielt Nils Astrup Krohn, O. Støle, J. Sponland og Johan Birkevold.

Naturlig nok fulgte «jentungen» (mor Astrid) med i samtaler som ble ført. Jeg hørte tidlig om Thomas Wildey; om hans store bud om å besøke de syke, hjelpe de trengende, begrave de døde og oppdra de foreldreløse. Det gjorde et uforglemmelig inntrykk i mitt

unge sinn å se de resultater disse ivrige, idealistiske pågående Odd Fellow brødre gjorde. Særlig det siste bud fra Thomas Wildey – om å oppdra de foreldreløse står i et spesielt lys.

«Veslehjemmet» i Oslo var en sosial institusjon som Odd Fellow Ordenens loger i Oslo støttet. Barna som bodde der var nærmest foreldreløse og var barn av mødre som var alvorlig, venetriske syke.

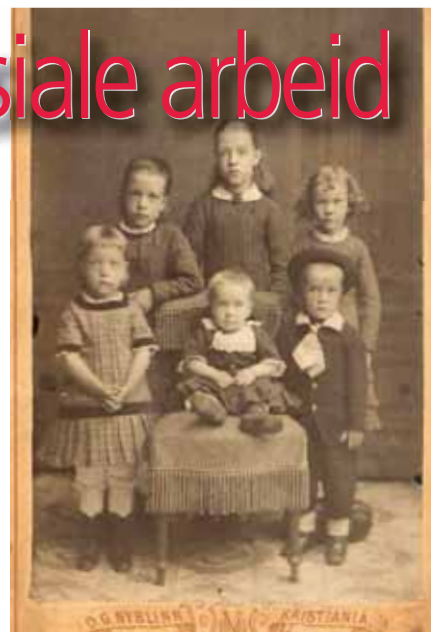
Dette hjemmet skulle altså legges ned. Situasjonen og vitenskapen var kommet så langt at sykehus og legebehandling hadde overtatt. Det var bare seks barn som måtte omplasseres og helst da ikke i Oslo.

Kontakt mellom logene i Oslo og i Ålesund var jo tilstede. Min far fant det fornuftig å gå inn for at Mauseidvågen måtte være stedet. Dette synspunktet ble støttet av alle. Og derfor skulle alle seks barna fra Oslo – tre gutter og tre jenter – få Mauseidvågen som sitt nye oppvekststed.

Etter reisen fra Østlandet kom alle barna først til Lars Hansen i Ålesund. Og når de vel var havnet i Ålesund, fikk vi barna i Mauseidvågen være med og hente Oslo-barna i båten vår, «Moses». Den eldste av jentene var Aslaug – hun var på min alder, 12 år. Den yngste var Harry som var 3 år gammel.

De ble plassert rundt i forskjellige hjem i Mausavåg og pleieforeldrene fikk kr. 25,- pr. måned fra loge «Ragnvald Mørejarl» for å dekke noen av utgiftene.

Logebrødrene sørget for klær til ungene. Hver søndag, bursdager og andre høytidsdager var alle hjemme hos oss. Vi var på skitur på Sula-fjellet. Brødrene kom med pakker. Mat, klær, snop og andre overraskelser ble levert hjemme hos oss og deretter fordelt mellom barna. Og de alle var selvfølgelig med på barnefestene i Odd

Fellow Ordenens lokaler i Ålesund. Alle barna fikk utdanning. Ole og Aslaug var først ute. De gikk på Møre Ungdomsskole. Senere gikk Irene og Åse på samme skole. Sigurd tok Kystskipperskolen i Ålesund. Harry utdannet seg og ble skipskaptein.

Dr. Walderhaug som også var medlem av «Ragnvald Mørejarl» var selvfølgelig medisinsk rådgiver.

– Hvordan gikk det så med disse barna seinere og som voksne?

Aslaug, Ole og Sigurd reiste tilbake til Oslo. Ole ble dosent ved Ås Landbruksskole.

Sigurd eide og førte ei skute. Han fikk dessverre hjerteinfarkt og døde tidlig. Åse og Irene gikk begge på bibliotekarskole og begge emigrerte etter hvert til Amerika.

Harry var skipskaptein og forliste med skipet sitt utenfor Ålesund. Overlevde, men omkom under krigen ute på Atlanterhavet.

Det jeg vil fortelle med denne historien er at disse gjerningene av de unge idealistiske logebrødrene i «Ragnvald Mørejarl» er en slags overskrift over alt Odd Fellowarbeidet. Det er først og fremst å ville. Men de opplevde også at Ordenens lære var så forpliktende at de lot den springe ut i full blomst i praktisk Odd Fellow-gjerning.

Dette et eksempel på at de gamle, gode sannheter festet seg og bar frukter i deres sinn. I samvirkets ånd fulgte den samvittighetens røst slik Ordenen hadde pålagt dem.

Tekst: Sindre Olsbø

Flere billass tøy

Via Blå Kors i Drammen får flere hundre mennesker tøy til sitt daglige behov. Det er de fire logene i Drammen som gir pent brukt tøy fra egen familie, eller tøy de har fått fra venner og bekjente. – Ja, vi finner ofte helt nytt tøy også, kan logebror Reidar Chr. Hyldetoft fortelle. – Merkelappen er ikke engang tatt av!

Ordnningen har kun vart siden 2010. Tøyet leveres til Vinn Industrier Drammen AS, som er en «vekstbedrift», hvor de ansatte har spesielle behov. Her har bror Reidar arbeidet, men han går nå over i pensjonistenes rekke. I stille perioder blir tøyet sortert i herre, dame, gutt, pike og etter størrelser. Brettet og ordnet. Ved behov blir det vasket. De få plaggene som ikke holder kvalitetsmessig blir kastet.

Avdelingsleder Elin Merete Borgersen forteller at dette trives de ansatte med. De kan også ha behov for klær, og kan plukke ut et og annet plagg. Det er store øyeblikk. Det skaper glede. Det er ikke mye som blir kastet, men brukt undertøy må kastes. Ofte dukker det opp sko. Det er velkomment. Likeså pent brukte leker. Her er det et stort behov. Det er fantastisk hvor mye flott barnetøy som har kommet inn.

Spesielt Tommy Lien synes dette er topp. Han har arbeidet ved bedriften i 17 år og tar gjerne i et tak med dugnadsarbeide. Tøyet fra Odd Fellow har han sortert siden starten. – Det er veldig moro, forteller Tommy entusiastisk. – En gang prøvde jeg noen dameklær. Det hender vi kler oss ut. Vi har det veldig moro. Sist var det på julebordet. Han ler godt når han tenker tilbake på det. Så langt har det blitt levert flere billass med tøy, sko og leker til Blå Kors. Der leverer de også ut mat. I den forbindelse trengte Blå Kors i fjor større frysekapasitet. Det ble ordnet via bror Reidar Chr. Hyldetoft og Odd Fellow. Tre frysebokser ble skaffet til veie og plassert ved Blå Kors.

Det er bror Reidar som har vært primus motor for arbeidet. Når han nå forlater bedriften Vinn, vil tøyet bli levert

Tommy Lien sorterer klær. Ikke akkurat sånn opp i lufta altså, ler den glade unge mannen.

Avdelingsleder Elin Merete Borgersen sammen med vår bror Reidar Chr. Hyldetoft, som nå har fått nytt visittkort ved bedriften, administrerende pensjonist.

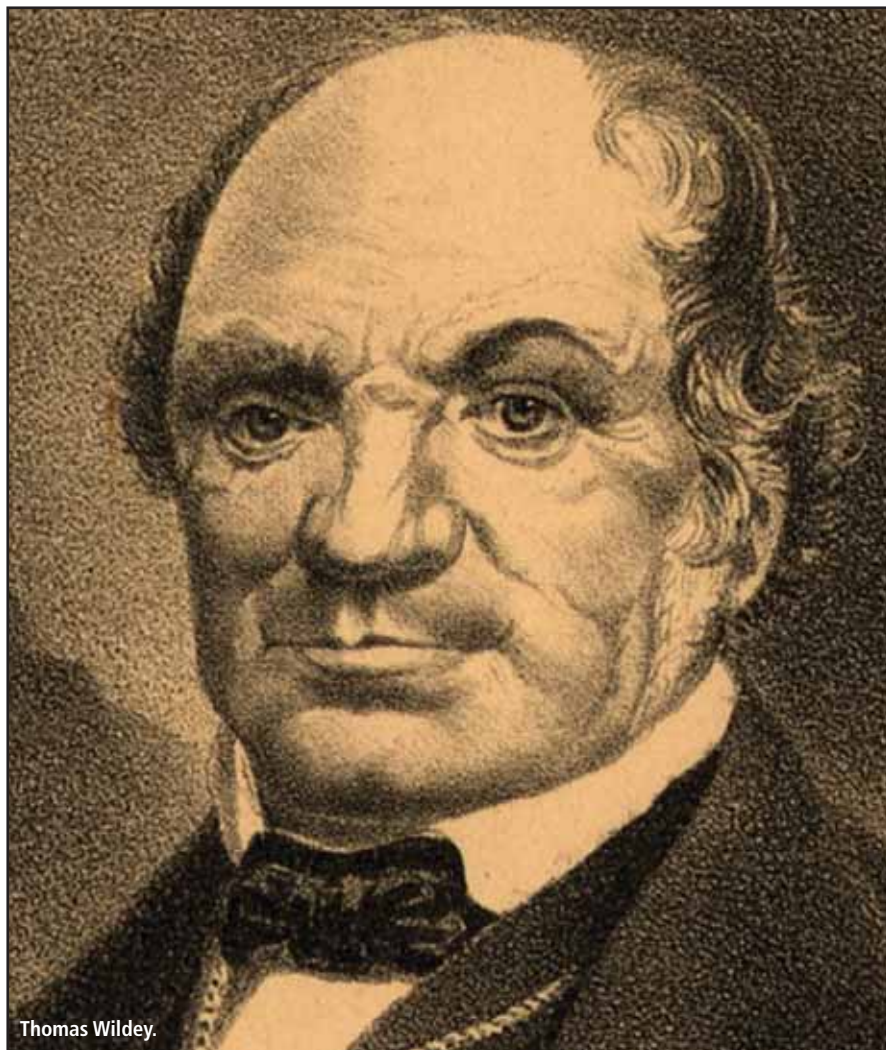
direkte til Blå Kors. Her vil de selv sortere tøyet.

Borgersen forteller at alle synes det er leit at ordningen ikke kan fortsette ved bedriften. Tommy synes det er ekstra leit. Det gav et avbrekk i hverdagen. Det å få besøk av, og kunne snakke med folk

utenfra var flott. Dessuten følte de at de bidro i samfunnet. Ordningen med tøyinnsamling i Drammenslogene vil altså fortsette som før. Behovet er stort og velkomment. Kanskje er dette en ide også for andre loger i landet?

Tekst og foto: Arne Glomdal

Hva vet vi om den engelske vognfør Thomas Wilde(y)?

Thomas Wildey.

Fra USA vet vi vel litt om vår store Ordensstifter Thomas Wildey, men hva vet vi egentlig om vognfjærsmeden Thomas Wilde fra den tiden han vokste opp og bodde i England (1782–1817)?

Før vi forsøker å kaste et aldri så begrenset søkelys på den mannen som millioner av mennesker utover hele verden gjennom snart 200 år har stått i den dypeste takknemlighetsgjeld til, er det – om vi i det hele tatt skal ha utbytte av det – nødvendig å skaffe seg et noenlunde korrekt bilde av

de sosiale forhold som var rådende i datidens Storbritannia. Og det kan være vanskelig nok. For selv i dag vil vi som er født og bor på den andre siden av Nordsjøen og som har våre egne oppfatninger av hvordan et samfunn er og skal være, ha problemer med å forstå britenes på mange måter kulturelt og religiøst baserte samfunnsstruktur – om det i det store og hele synes oss aldri så kjent.

La oss bare ha for øye at England etter slaget ved Hastings i 1066 da normannerhøvdingen Vilhelm erobret landet, har vært – og fortsatt er – en verden for seg. Etter Vilhelm «Erobreren» har ingen krigsmakt klart å innta dette øyriket ute i Nordsjøen, enskjønt det ikke har manglet på helhjertede forsøk i så måte.

I tiden etter Vilhelm holdt britene seg stort sett i ro på øya si frem til de slo Den spanske armada og Sir Francis Drake begynte å legge verdenshavene under seg. Det var først under dronning Elisabeth at den britiske verdenserobringen skjøt fart med en gryende kolonialisering av det nordamerikanske kontinent (New England-statene) og noen øyer i Stillehavet, og blant disse var Australia den største. Og overalt hvor de kom og slo seg ned, skapte de sine nye landområder om, slik at de fremstod i moderlandets bilde både kulturelt og økonomisk. Og, i og med denne ekspansjonen, endret også britenes selvilde seg. Fra å være en relativt fredelig bondebefolkning – riktignok med noen mer eller mindre vellykkede kriger mot Frankrike – til etter hvert å betrakte seg selv som en verdensstormakt; en tendens som først kulminerte med avviklingen av Det britiske keiserdømmet i 1947.

Det var så å si midtveis i denne perioden at Thomas Wilde (*i USA: Wildey*) levde, først som engelsk og så som amerikansk borger.

Det vi tror vi vet om denne Thomas, er at han ble født den 15. januar 1782 i et av Londons mange fattige arbeiderkvarter. På den tiden var barndommen et ikkeeksisterende begrep. Barndommen var faktisk en luksus, som arbeiderklassen ikke hadde råd til. Og under den industrielle revolusjonen på begynnelsen av 1800-tallet, ble de fleste av arbeiderklassens barn reelle lønnsarbeidere. Barna fikk bare en svært sparsom skolegang. De ble utbyttet på det mest utpekulerte; måtte utføre et tanketomt rutinearbeid under de usleste forhold. Barn kunne lønnes lavt, de var lette å disiplinere, de var små og kunne sendes opp i de trange skorsteinene og ned i de minst like så trange kullgruvene.

I våre øyne synes dette så hårreisende at vi kan undres på om datidens foreldre virkelig kunne være glad i barna sine.

At foreldrene var glad i barna sine, behøver vi ikke være i tvil om. Men på den tiden ble barna oppfattet helt annerledes. Og vår lille Thomas var et slikt barn.

James Ridgely forteller i sin biografi om Thomas at han ble satt i fattigskole allerede i femårsalderen – samtidig som

fjærsmeden

Av Tore Lund Andersen,

han synes å raljere over guttens skrive- og leseferdigheter. Det den samme Ridgely ikke skriver et ord om, er at da tidens fattigskoler i England, var såkalte søndagsskoler (som ikke må forveksles med våre dagers kristendomsbaserte søndagsskoler). I så måte synes denne amerikanske rikmannssønnen å være helt uvitende om at de barna som fikk anledning til å begynne på disse skolene, ikke bare var gløgge, oppvakte og lærenemme, men at de alle de seks øvrige ukedagene også var i fullt – og ofte tungt og krevende – kroppsarbeid av et eller annet slag. På denne tiden var barnarbeid en helt selvfølgelig ting i de engelske arbeidermiljøene. Og det var slett ikke uvanlig at smågutter helt ned i femårsalderen ble satt i arbeid som såkalte chimney-sweepers eller skorsteinsfeiere; en jobb som de i regelen ble stående i frem til de ble så store at det var fare for at de kunne komme til å kile seg fast i pipeløpet. Først så sent som hen mot slutten av 1788 – da Thomas Wilde var nærmere sju år gammel, vedtok Parlamentet en lov som forbød å sette barn i jobb som feiere før de var fylt ni. Men da kunne han – om han var en av disse svartsoetete småguttene ha kravlet opp og ned inne i Londons skorsteiner i sot og skitt og giftig kullrøyk.

Hvorvidt barndommen til Thomas artet seg på denne måten, vet vi ikke. Men det er lov å anta at den kan ha vært slik han opplevde barneårene sine. James Ridgely hevder at Thomas ble satt i smedlære i fjortenårsalderen. Om så var, så kan Thomas da ha vokset seg så stor at han av den grunn var tvunget til å skifte jobb.

Hvorvidt også far til Thomas var smed, vet vi ikke noe om. Vi har heller ikke peiling på hvor gutten gikk i smedlære. Det vi vet – eller i det minste tror vi vet – er at læretiden hans begynte en gang i 1796 eller 1797 – da England var i full krig med arvefienden Frankrike og Napoleon Bonaparte herjet rundt om på det europeiske kontinent og i landene nord, sør og øst i Middelhavet. Vi vet også at fjortenåringen som da fór og råk rundt om i strøkene langs Themsen, ville være lett bytte å sjanghaie for med vold og makt å bli satt om bord på et av His

Majestys Ships for å tjene kronen som prisemannskap der. Og disse overgrepene fant sted så å si i samtlige britiske havnebyer – og da helst i tiden mellom solens nedgang og dens oppgang – altså akkurat på den tiden av døgnet da en ung læregutt enten var på vei til jobben sin, eller også på vei hjem derfra. Med bakgrunn i den kunnskap vi har om Thomas Wildeys senere liv og virke i USA, tør vi derfor tro at han valgte et helt annet og – for hans vedkommende – langt mer strategisk lærested enn det han i så måte ville finne i London.

Da Thomas var fire år gammel, ble Storbritannias første dilligenceforbindelse opprettet. Den gikk mellom London og Bath, Somersetshire. Og for å holde denne forbindelsen i gang, trengtes det dyktige vognfjærsmeder. Veienes beskaffenhets var den gang av en slik beskaffenhets at de hjulfjærene som den gang eksisterte, ville bryte sammen under tungt lastede gods- og passasjervogner, som ble trukket av gårde i full fart av et firspann hester som – i panikk for hvinende piskesnerter – halset av sted mot nærmeste skystasjon.

Tett ved det største og best bevarte romerske badet i Bath, finner vi en pub som heter The Blacksmiths. Denne synes dessuten å være bygd inn i ei stor smie, som helt tydelig må ha fremstilt vognfjærer. Og der, i Bath – like fullt som noe annet sted – kan Thomas ha gått læretiden og siden ha arbeidet som svenn frem til han som ung mann kunne løse mesterbrev som smed. For nettopp her – ved det foreløpig siste endepunktet for nevnte dilligenceforbindelse, ville behovet for dyktige vognfjærsmeder være påtrengende, ikke minst fordi denne dilligenceforbindelsen midt på 1790-tallet også ble utvidet fra Bath til Gloucester som var en av Storbritannias viktigste havnebyer med forbindelse til Severnfjorden. I ei slik sett strategisk viktig smie, kan Thomas ha søkt utdanning som smed. Det å være vognfjærsmed på den tiden gav en viss status. Dette var nemlig et yrke som var med på å legge til rette for at britiske embets- og forretningsmenn kunne foreta en så behagelig reise som mulig over lange strekninger i en tid da jernbanen enda ikke var tenkt på; da langsomtgående hesteforspente kanalprammer inne i landet, vind og væravhengige seilskip langs kysten eller apostlenes hester var eneste transportmiddel.

Men hvorfor akkurat Bath i Somersetshire? Jo, fordi vi vet at Thomas var der umiddelbart etter at han som tjuefireåring mottok mesterpapirene som smed. Da – i 1806 – ble han nemlig tatt opp som Odd Fellow i et helt uavhengig

håndverkerselskap i vertshuset The Rodney Arms i Bath, Somersetshire. Dette ifølge ham selv i en samtale med Manchester Unitys korresponderende sekretær, Mark Wardle da han besøkte England i 1826. Påstanden om at Thomas ble tatt opp i en loge i London kan derfor neppe være korrekt. En annen ting er at han selv tok initiativet til å opprette en ny loge i et arbeiderstrøk i London etter at han kom tilbake fra Bath, nemlig nr. 38 Morning Star, hvor han ble Noble Grand (overmester) tre ganger. Denne logen gikk inn i Grand Union Order, en gruppe Odd Fellow-loger med tilhold i London og omkringliggende byer og landsbyer i Sør-England.

I 1808 ble Grand Union Order mer eller mindre uberettiget mistenkt av myndighetene for å stå bak et i deres øyne alvorlig oppvigleri – og flyttet følgelig i all hast hovedkvarteret sitt til Sheffield, Yorkshire, lenger nord og vest i landet; en by som da og siden har vært omtalt som «den engelske arbeiderrepublikken». Og fra da av hører vi ikke mer til Thomas Wilde før han og hans hustru i 1817 gikk ombord i et skip i Liverpool, som skulle føre dem til USA.

Ingen vet hvor Thomas befant seg i tiden mellom opprettelsen av Morning Star Logen senhøstes 1806 og emigrasjonen til USA i 1817. Det er ikke helt utenkelig at han fordi han da hadde flyttet fra Bath og jobben der – og fordi han ikke hadde et reisesertifikat fra Rodney Arms, som logene i London verken ville eller kunne godta fordi denne håndverkerlogen hadde sagt seg uavhengig av alle andre – kan ha blitt tvunget til militærtjeneste og deltatt i krigen mot Napoleons Frankrike, sterk og robust som han etter sigende skal ha vært. Dette kan også ha vært grunnen til at vi ikke hører mer til ham som logemann før han etter et par år i USA opp-

retter en loge i Baltimore og gir denne «fiendenavnet» Washington.

Men Thomas kan også – som leder av Morning Star logen – ha fått noen år i kassjotten dømt nettopp for oppvigleri. Det skulle ofte mindre til for en slik dom enn å ha deltatt i en samling med mer enn 50 mennesker til stede, noe som nok forekom i en og annen Odd Fellow-loge også den gang. For det var det forbud mot. England var i så måte – uten sammenligning for øvrig – ikke bedre enn Norge. Bare tenk på at vår egen Hans Nielsen Hauge fra Tune i Østfold før, under og etter Napoleonskrigen sonet en mangeårig fengselsstraff for å ha forbrutt seg mot Conventickelplakaten. Og forholdene i England var så visst ikke bedre enn i Danmark-Norge. Og som oppviger kunne Thomas også ha deltatt i krigshandlingene i Europa, men da ikke som soldat. Da ville han ha vært kronens slave, enten festet med jern til tofter og årer – eller som kanonlader med krutt, kuler, kardasker og ladestokk foran rødglødende kanonløp. De jobbet til de stupte av utmattelse eller for en fiendekule. Overlevde de, så var friheten den eneste lønnen de fikk, og den fikk de først den dagen da straffen var sonet fullt ut.

Det er mulig at Thomas var i England i tiden mellom 1806 og 1817, men da må han ha vært avskåret fra alt som heter nyheter; i alle fall nyheter som hadde med Odd Fellow Ordenen å gjøre. Og dette er ingen antakelse, men en kategorisk påstand. For med mindre han var fullstendig bevisstløs hele denne tiden, ville han ha visst at logene i Grand Union Order mer eller mindre hadde latt seg oppsluke av Manchester Unity IOOF. Det er i alle fall helt utenkelig at Thomas ikke skulle ha hørt noe som helst om denne kjempemessige nykomlingen i den engelske Odd Fellow verdenen hvis han hadde levd i frihet de siste ti årene før han emigrerte til USA. Men da han kom til Amerika, hadde han aldri hørt om noe som het Manchester Unity Independent Order Of Odd Fellows!

Om altså Thomas virkelig en gang skal ha vært kronens dvs. kong George IIIs krigsslave, så kan dette også forklare hvorfor han fant det opportunt å kalle den første logen sin i USA opp etter George Washington – en av de argeste og farligste motstanderne til gamlelandets konge under den amerikanske frihetskrigen. Lettere ble det vel ikke for engelskmennene å svelge dette navnet etter at de også tapte den såkalte te-krigen mot amerikanerne omtrent samtidig som Napoleon ble slått ved Waterloo. På den andre siden bidro nok dette navnet til å nøre opp under den patriotiske hold-

ningen som da rådet i store deler av denne nye nasjonens befolkning.

Da Thomas Wildey ankom Baltimore i Maryland, USA i begynnelsen av september 1817, hadde han øyensynlig ingen tanke på å ta opp yrket sitt som vognfjærmed. I alle sine 44 år i USA later det til at han så visst ikke hadde tanke for sarte amerikanske rumper på myke, spenstige engelske vognfjærer. Etter hvert etablerte han seg i stedet som kneipevert med østers og billig øl som spesialer. Og han hadde så langt fra tanke på å ta opp igjen Odd Fellow gjereningen – i alle fall ikke i første omgang. Den tanken slo ham ikke før området han bodde i ble rammet av en voldsom kole-raepidemi.

Historien om hvordan Thomas Wildey etter mye strev klarte å få stablet en Odd Fellow loge på beina ved selvinstituering i Vertshuset The Seven Stars den 26. april 1819, kjenner vi. Mindre kjent er det at en viss Henry Jackson kom til Baltimore med fullmakt fra Manchester Unity i Liverpool til å etablere en loge her ikke lenge etter at Thomas Wildey hadde stiftet Loge Washington nr 1. Denne Jackson som trodde at han var Odd Fel-

lowships første pioner i Amerika, ble mer enn overrasket da det gikk opp for ham at Ordenen allerede fantes her. Likevel oppsøkte han Lodge no: 1 Washington. Og her erklærte han med brask og bram – idet han viste til dokumentene sine – at «ingen av Logens medlemmer var formelt opptatt i Ordenen» (Nobody in the Lodge is correct). Og dette var første gang Thomas Wildey overhodet hørte om Manchester Unity – selv om det altså nettopp var Liverpool han hadde reist ut fra da han edslet seg til sitt nye hjemland bare snaue to år tidligere.

Nå er vi imidlertid ikke helt ferdig med Thomas Wildey i England, selv om vi i øyeblikket befinner oss i USA to år og mer etter at han forlot good Old England. Han reiser nemlig tilbake i et ganske viktig ærend. Og for å kunne forstå dette, er det av avgjørende betydning at vi får med oss det som skjer rundt Thomas Wildey etter at Henry Jackson inntok scenen.

Denne Jackson skulle vise seg å være en hard negl. Og han lot ingen anledning gå fra seg til å gjøre livet surt for Thomas.

Frekk og freidig begynte han øyeblikkelig å undervise brødrene i Manchester Unitys verk. Dette var imidlertid et system de var fullstendig fremmede for, ettersom de i utgangspunktet stammet fra Grand United Order. Han meddelte dem også denne Ordenssammenslutningens til enhver tid gjeldende terminpassord. Dette var noe helt nytt som var blitt innført i tillegg til det permanente passordet, som ellers ble benyttet av alle Ordenens avleggere.

Det later til at den unge, amerikanske Logen litt etter litt må ha akseptert de forandringene i ritual og arbeidsregler, som Jackson hadde fått med seg fra England. Av disse nevner vi her:

1. Den ukentlige syketrygd (innført 1813)
2. Det foranderlige passord (innført som svært viktig 1815) ble endret hver måned, senere hvert kvartal
3. Ordenens grunnlov av 1815
4. Ordningen med gravferdsstøtte, som egentlig ikke var obligatorisk for logene (1816)
5. De tre Grader (1816)
6. De gamle embetsstillinger ble revurdert (1817). I tillegg ble det opprettet nye stillinger som Eks Grander (Past-Grands) – inntil da var betegnelsen for Overmester: Noble Grand, og for Undermester: Visegrad

I mai 1819 hadde Logen 15 medlemmer. Etter at det reviderte Verk som Jackson hadde med fra England ble innført, ble en ny bror som het Ireland tatt

opp som Logens medlem nr. 16. Som følge av at koleraen blusset kraftig opp igjen i juni, ble møtevirksomheten innstilt i flere uker. Dette la selvsagt en kraftig demper på Logens videre vekst og trivsel. Så da bror John Boyd ble tatt opp i Logen ved overgangskort i september, var han dens medlem nr. 19.

Om Jacksons videre virksomhet beretter Ordenens historieskriver Ridgely følgende:

«Drevet av sin ærgjerrighet, ville Jackson slett ikke avfinne seg med mindre myndighet blant brødrene enn den de tillia Wildey. Dessuten forlangte han å bli godkjent som Logens faktiske stifter. Da han ikke vant gehør for dette, lot han ingen anledning gå fra seg til å nøye opp under det minste tegn til misnøye og splid. Og han støttet seg til det gamle, uskrevne Verk (ancient usage), den gamle sædvaneretten for å få fjernet Wildey fra ledelsen. Denne sa bl. a. at Logens formann ikke kunne ta imot gjenvalg som formann. Dermed ble brødrene delt i to fløyer med motstridende interesser og oppfatninger.

Nå viste det seg at den største av disse fraksjonene var stemt for Wildey. Derfor ble han valgt på ny. Jackson på sin side aksepterte ikke nederlaget. Og da han heller ikke ville gi seg, resulterte det hele i et forferdelig leven.

Nå dukket en ny fremmed bror opp i Baltimore. Det var Eksmester John Crowder fra Loge Duke of York i Preston, Lancashire i England. Han lyktes så vidt det var å forlike de stridende parter – og ansporet dem så godt det lot seg gjøre til å se fremover og håpe på bedre tider. Denne meglingen resulterte i at brødrene henvendte seg til Past Grand bror John Crowders loge i England for å få et Fribrev derfra slik at de med bemyndigelse i dette kunne utbre Ordenens velgjerninger til hele landet. Loge Hertugen av York i Preston imøtekom denne anmodningen.

Men Jackson fortsatte intrigemakeriet sitt med uforminsket styrke. Sammen med sympatisørene sine, trådte han ut av Loge nr. 1 Washington og stiftet Loge nr. 2 Franklin. Tilskyndet av Jackson, henvendte denne nye Logen seg deretter til sentralkomiteen i Manchester og ba denne om uavhengighet. Men denne fordringen ble avslått. Den nye logen ble tvert imot henvist til Loge Washington hva den saken angikk. Likevel fortsatte Jackson å egge brødrene til motstand. Men til alt hell døde disse kontroversene ut av seg selv da intrigemakeren forlot byen i august 1821. Brødrene i loge Franklin rettet seg etter dette føyelig etter Manchester Unitys beslutning – og vendte derfor tilbake til Moderlogen».

Disse to årene med stadig kiv og spektakkel tok hardt på Wildey. Det var ikke slik han hadde forestilt seg det skulle utvikle seg når han av ren og skjær nød for sine medmenneskers ve og vel hadde gått inn for å omplante Odd Fellow Ordenens humanitære tankegods i den nye nasjonens befolkning.

Litt om senn fikk Ordenen fotfeste i New England-statene og bredte seg ut derfra i stadig større grad.

Med bakgrunn i denne ekspansjonen, klarte Thomas Wildey å få dannet en amerikansk storloge i 1825. Skremt av tanken på hva Henry Jackson hadde fått i stand noen år tidligere, bestemte Thomas seg – og det var kanskje med svært blandede følelser – å reise over havet for å komme til en endelig overenskomst med Manchester Unity.

Da han etter en strabasjøs sjøreise ankom Liverpool den 17. juni i 1826, ble han hilst varmt og hjertelig velkommen av ledelsen i Manchester Unity. Overalt hvor han de følgende dagene viste seg i logene i sitt gamle hjemland, ble han mottatt som en helt – med heder og store æresbevisninger av Ordenens komiteer så vel som av de enkelte brødre, som ikke på noen måte la skjul på at de anerkjente ham som den amerikanske Odd Fellow Ordenens far og stifter.

Da han informerte de engelske Ordensbrødrene om de to nyinnførte gradene i Amerika, godkjente de disse uten forbehold. Derimot anså de Storlogegraden som «absolutt unødvendig» for sitt eget vedkommende.

Da imidlertid Thomas også fortalte dem den egentlige grunnen til at han nå befant seg i deres midte, nemlig den at han var kommet tilbake til England for å få sine engelske brødre til å gi De Forente Staters Storloge sin uavhengige selvstendighet, ble han tvert avvist. Og selv om de samtidig og med stor sjenerøsitet tilbød å gi ham personlig et kostbart bevis for hvor høyt de beundret og verdsette ham og hans verk, så var han utrøstelig. Ingen individuelle gaver kunne veie opp for fortvilelsen over at han ikke hadde oppnådd det som var hovedformålet med reisen over havet. Mens han med tåreblanke øyne takket brødrene for tilbudet, gav han uttrykk for at saken ville ha vært best tjent med, og han selv hatt mer ære av oppholdet, om Manchester Unity hadde imøtekommet hans høyeste ønske og gitt De Forente Staters Storloge den ønskede Jurisdiksjon. Til dette forholdt Manchesterbrødrene seg tause, men synes likevel å ha planlagt en overraskelse for denne edle, gode mannen. For den dagen han skulle reise tilbake til USA, ble han oppsøkt av Manchester Unitys øverste embetsmenn

med Stormester Derbyshire i spissen. Denne holdt en avskjedstale for Thomas Wildey og overrakte ham – i tillegg til en rekke kostbare gaver – et vakkert utstyrt Fribrev, som var fremstilt på det fineste pergament. Og best av alt, dette Fribrevet som var tilbakedatert til den 15. mai 1826, oppfylte alle hans høyeste ønsker ettersom det gav Storlogen i USA uinnskrenket jurisdiksjon over Odd Fellow Ordenen innenfor denne nasjonens grenser.

Fribrevet har følgende ordlyd:

Dispensasjon

Utstedt med bemyndigelse av Stormesteren, nåværende og forhenværende embetsmenn fra samtlige loger tilsluttet Manchester Unity, som er møtt frem til innkalt møte i dennes Storkomit .

Etter nøye   ha vurdert det Fribrev som fra f r av er utstedt av loge Hertugen av York, Preston, til navngitte embetsmenn og brødre av I.O.O.F. i Baltimore i Amerikas forente stater, bekrefter, utsteder og går vi, undertegnede embetsmenn i I.O.O.F. i Storbritannia vitterlig slik Fribrev, samtidig som vi med dette utsteder, autoriserer og befullmektiger Stor Sire, Deputert Stor Sire og representanter av ovennevnte Storloge av Amerika til   lede Odd Fellowships virksomhet – uten innblanding av noe annet land, så lenge denne blir ledet i overensstemmelse med Odd Fellows uttrykkelige prinsipper.

Dette er utstedt og tilst tt som fri gave fra Den Store, Bevegelige Komité i Manchester, samlet den 15. mai i det Herrens  r 1826.

Som bekrefteelse på dette, har vi på dette Fribrev festet v re segl og tilføyd v r Ordens farger og undertegnet med v re navn på den dag, som ovenfor er skrevet.

Denne uavhengighetserklæringen satte en foreløpig krone på Thomas Wildeys verk og setter også et endelig punktum for hele hans virke i f drelandet – eller Moderlandet, som enhver ektefødt engelskmann ville uttrykke seg.

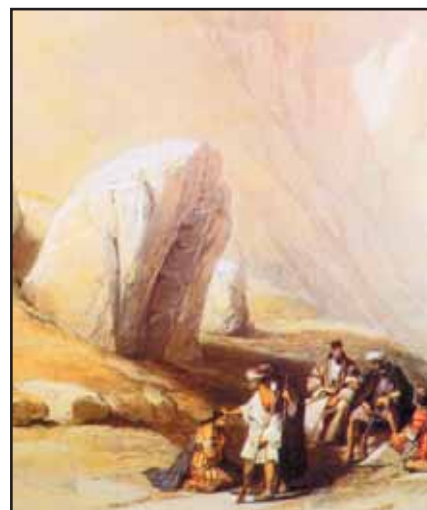
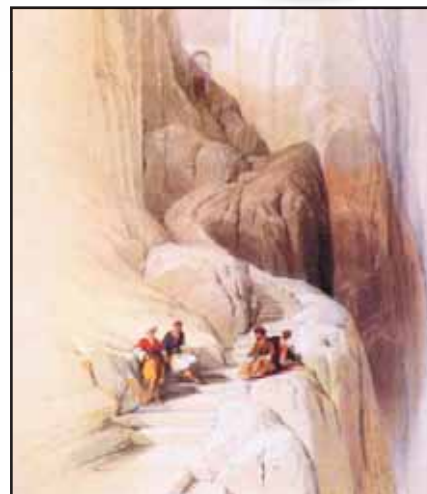
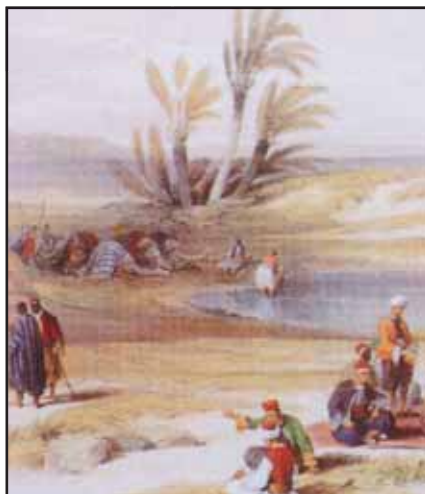

Leirens «innpakning» restaurering

Alle som har hatt et snev av følelser for hva som har skjedd innen Leirinstitusjonen de siste årene, har fått med seg en gryende erkjennelse: Leirinstitusjonen, dens egenart og dramaturgi er siden den kom til Europa i 1871 gradvis blitt svekket og har nærmet seg logens dramatiske uttrykk. Populært sagt betyr det at gjennomføringen av leirslagningen er blitt alt for lik et logemøte. Leirinstitusjonenes egenart har nok vært kjent blant historikere og kjennere, men ikke fått annet enn sporadisk gjennomslag i det mer praktiske leirarbeid. Det siste året har vært et betydelig prøveprosjekt over hele landet, for å bevisstgjøre og å bringe tilbake noe av leirens tidligere dramaturgi, symbolske forståelse og egenart. Kunnskapsløftet for Leirinstitusjonen startet med seminaret for HM/HP i dagene 17. til 19. juni 2011 hvor både de praktiske og prinsipielle sider av restaureringsarbeidet ble forelest om og drøftet. I spissen for dette arbeidet har Nevnd for Kunnskapsløftet med SDSS Randulf Meyer stått. Nå er skriftlig evaluering innkommet fra leirene, og De Tre Kjedelegg har spurt Randulf Meyer om hva evalueringen viser.

– Har alle leire svart på evalueringsopplegget?

Ikke alle leirene har så langt svart. Det er fire leire som gjenstår og vi tar gjerne

imot svar fra de også. Men det materialet vi så langt har fått, gir oss en god oversikt over synspunktene som finnes. Det ville jo ha vært oppsiktsvekkende om et forsøksopplegg på femti steder i landet ikke skulle ha gitt en rekke forskjellige resultater. Selve idéen med forsøk og utprøving er nettopp å få inn varierende synspunkter. Og vi ser også av svarene at det er behov for mer og dypere informasjon. Det er også en konsekvens av forsøk og utprøving. Uansett hvor mye informasjon og kunnskap man får på forhånd, blir det pekt på at behovet for mer informasjon og kunnskaper allikevel er til stede.

– Har du noen tall på hvordan de store trekk i evalueringen ser ut?

Det eksakte tallmateriale må du få når alle som vil har svart og evalueringen er over. Men til nå er det klart at åtte av ti anbefaler at ordningen går videre. Dette er i seg selv ganske overbevisende. Men igjen ser vi at å se de prinsipielle perspektiver i det nye opplegget krever mer fordypning i stoffet. Da leirinstitusjonen kom til i 1827, hadde datidens patriarker – den gang fantes det ikke leire for matriarker – en annen kunnskapsmengde og kunnskapstype enn den vi har i dag. Det er vel mangelen på historisk innsikt som har gjort at leirens egenart gjennom

er under

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

mange tiår er blitt svekket. Uten å gå i detalj, merker vi det på mange måter i restaureringsarbeidet.

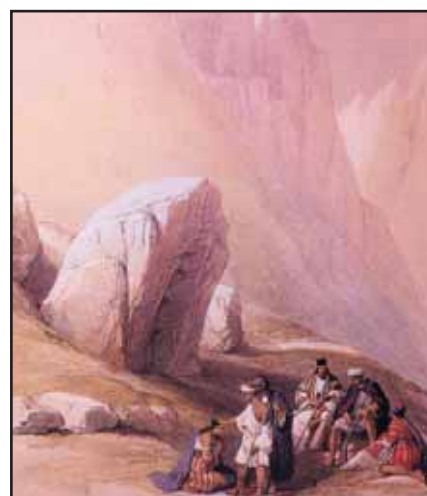
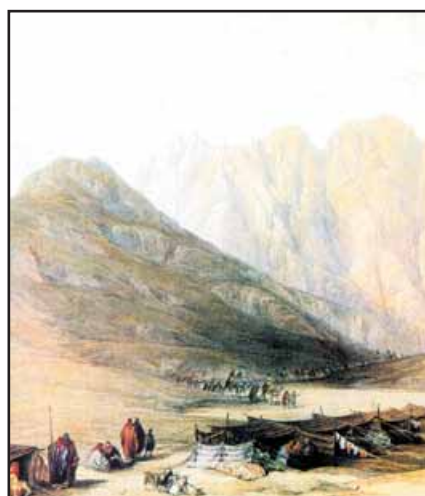
– Er alle klar over at det ikke er foretatt noen rituelle forandringer i leirritualene?

Akkurat dette har vi hatt fokus på i vår kommunikasjon med HM/HP, men vi har ikke det spørsmålet med i vår evaluering. Ritualene er og blir urørt. Det er ikke ritualene som er blitt forandret gjennom årene, men – for å si det litt populært – er det «innpakningen» som skulle fortelle om egenarten som er blitt svekket. Det er den vi vil vinne tilbake. Det er som når man restaurerer en praktbygning. Man vil ha tilbake mest mulig av originalen. Dette skjer over alt hvor man arbeider med tidløst materiale. Odd Fellow Ordenens verdier er tidløse i den forstand at de står der og har appell til mennesker i alle tider og livssituasjoner.

– Det er altså dramaturgien og egenarten som kommer frem gjennom denne nyvinningen. Hvordan har det blitt mottatt av leirene?

Vi kan vel si at det nye er generelt er svært godt mottatt. Likevel er det noen som er imot og det er atter andre som mener det er behov for justeringer. Det er – ikke overraskende – kommet inn ganske mange forslag til justeringer. Men justeringene går mer på de praktiske detaljer enn på de prinsipielle hovedtrekk. Leirslagningene foregår på mange forskjellige steder med svært ulike utforminger for de praktiske gjennomføringene. Egentlig er det det samme som skjer med våre logemøter og logesaler. De må forholde seg til de lokale forhold. Bygningskropper, teknisk utstyr og hele den lokale rammen fremmer eller hemmer virksomheten.

– Vi har totalt femti leire og noen flere steder for leirslagning i landet. Vil alle disse i prinsippet bli seende like ut slik logesalene i prinsippet skal være like? Både ja og nei. Leirene rundt om i landet lever under vekslende forhold. Dette må

vi tilpasse oss. Vi har gått ut med en mal eller et standardoppsett, men har samtidig oppfordret til eksperimentering. Vi prøver nå å oppsummere erfaringene i evalueringen. Det er ganske mange som har kommet med innspill. Noen endelig konklusjon er ikke trukket og noen anbefaling er ikke utarbeidet ennå. Det kommer når stoffet er bearbeidet, og det kan ta litt tid.

– Hvilke utfordringer er det som ligger foran oss nå?

Rent praktisk er det nå Kunnskapsnevnen som skal bearbeide de data og forslag som har kommet inn og sende en anbefaling til embedsmennene i Storlogen. Storlogens valgte embedsmenn og Stor Sire tar den endelige avgjørelsen om hva som skal skje videre.

Men uansett formen på det vi kan kalle «innpakningen», er det en stor utfordring å gripe fatt i leirgradenes etiske innhold og sette disse ut i livet. Vi sier stadig at Odd Fellow Ordenen er verdibærende. Det sier vi med rette, for hele Ordenens vesen er preget av tidløse verdier. Dette gjelder i like stor grad for Leirinstitusjonen som for logene. Men vi må også innse at leirgradenes etiske budskap kan være mer krevende å forstå enn

logenes. Å få leirens etiske budskap formidlet for moderne mennesker, er vår leirutfordring til alle tider.

Det er for å få frem verdiene at vi gjør dette arbeidet. Mindre viktig er det ikke.

Et besøk i Manchester Unity – i

James Montgomery fra en synsvinkel.

For hundre år siden i 1910 feiret Manchester Unity sitt 100-årsjubileum. Da hadde denne Ordensgren om lag tre millioner medlemmer på de britiske øyer. Vi lar oss kanskje imponere av antallet. Det er imponerende. På samme tid var det om lag 700 andre friendly og fraternal societies i det landet, og om lag 1/3 av landets innbyggere var medlemmer av slike. Det sier noe om den funksjon friendly societies hadde i det britiske samfunn den gang. De var klare forløpere for den senere velferdsstat. Fire Ordensbrødre har gjort en studietur for å se nærmere på vår «Ordensbestefar» i England.

Tre norske brødre i samtale med direktør Jane Nelson i Manchester Unitys hovedkvarter.

Det er ikke så ofte at man krangler om fødselstidspunktet. Men når det gjelder Manchester Unity har dette vært tilfelle. I de fleste historiebøker om denne Orden heter det at den er stiftet i 1813, men både 1811 og 1812 har vært nevnt. Det skyldes at Manchester Unity er en utpreget «opp-samler», både av andre Storloger og sammenslutninger, og av enkeltloger. Omkring 1826 reiste Stormesteren rundt i England med den hensikt å samle landets Odd Fellow sammenslutninger til «ett rike». De lyktes forbausende godt.

I hovedkvarteret til Manchester Unity hvor sister Jane Nelson er leder, finnes en jubileumspakett i støpejern fra 1910 hvor det med all ønskelighet fremgår at allerede den gang fastsatte man stiftelsesåret til 1810. Så når det gjelder dem som har drevet med å publisere andre årstall, bør de feste seg ved at jubilaranten selv er meget klar over både sin alder og hva den oppfatter som sitt stiftelsesår.

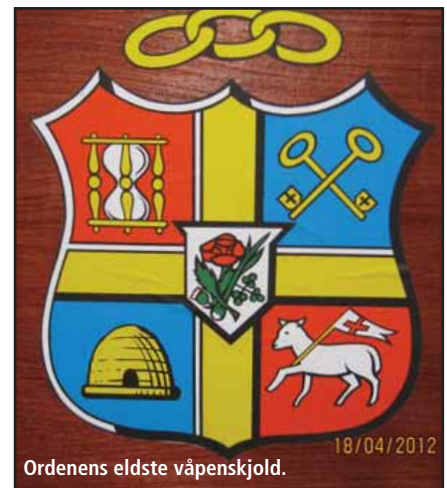
Utviklingslinjene

Å organisere sosiale virksomheter i Ordensliknende former var tidligere langt mer vanlig enn å bruke moderne organisasjonsformer slik vi kjenner dem i dag.

Mens det å skifte organisasjon kan være som å skifte skjorte, er medlemskap i en Orden noe man går inn for resten av livet.

Manchester Unity startet som en Orden som med sine virkemidler var et livsforsikringsselskap for medlemmene. At dette forsikringsselskapet hadde en rekke felles verdier som nok ble fremholdt å være de vesentligste, er en annen sak.

I 1919 fikk disse to sidene ved

Ordensens eldste våpenskjold.

Manchester Unity et prinsipielt skille. Fra da av kunne man være forsikringsmedlem uten å være Ordensmedlem.

Omkring 1870 ble det egne loger for kvinner i Manchester Unity. Disse kvinnene var gjerne ugifte og selvforsørgende, de tilhørte gjerne en profesjon som eksempelvis lærere og sykepleiere som trengte forsikring for seg selv. Gifte kvinner tilsluttet seg ikke disse logene for de var forsikret gjennom mannen.

Disse kvinnelogene forsvant omkring 1970 da det også ble vanlig med kvinner og menn i samme loge. Jane Nelson kan fortelle oss at det er Londonlogene som både driver best og mest med rituell virksomhet.

I 1998 sluttet Manchester Unity med nytegning av forsikringer. Den har om lag 250 000 medlemmer og ikke på langt nær alle er Ordensmedlemmer. Manchester Unitys virksomhet kan i tillegg til den rituelle virksomhet som drives av Ordensmedlemmene, betegnes som en form for selvhjelpsorganisasjon som vi ikke uten videre har paralleller til i Norge.

røttene

James Montgomery fra en annen synsvinkel.

Hvor langt tilbake?

Samtalene med søster Jane Nelson som er administrerende direktør for hele Manchester Unitys virksomhet gav et meget opplysende bilde av virksomheten.

Hun tegner et klart bilde av hvordan denne Ordensgren har utviklet seg, og spesielt legger hun vekten på linjebudene i 1919 og 1998. I fjorten år har nå Manchester Unity arbeidet etter sitt nye konsept. Det er lite som tyder på at de vil utvikle seg mot en Ordensvirksomhet slik vi kjenner den i de nordiske land.

Men hun så helt klart nytten av kontakt med Den Europeiske Storloge, og lite å hente i kontakt med Den Suverene Storloge i USA.

I Sheffield finner vi Manchester Unitys egen historiograf som også er en form for Distrikt Stor Sire i området, Paul Eyre. Han viser frem logesalen og kontorene til en loge i distriktet. Logesalen har umiskjennelige kjente trekk, selv om denne er rent mikroskopisk av størrelse i forhold til det vi er vant med.

Gamle ordenssymboler, blant annet uglen og syvstjernen.

Her treffer vi på et sant mylder av symboler for Ordenens og friendly societies glanstid på 17- og 18-hundretallet.

På spørsmål kan Paul Eyre opplyse at det kan dokumenteres at den første Odd Fellow loge i Sheffield ble instituert i 1730, altså 19 år før den tidligere omtalte logen i London nr. 9 Aristarcus som knyttes til årstallet 1749. I så tilfelle er denne logen i Sheffield den eldste loge som kan dokumenteres. Paul Eyre mener at det også kan finnes frem dokumentasjon på Odd Fellow loger i London før denne tid, og henviser til et museum som kan ha kildemateriale for dette.

Besøk til James Montgomerys støtte

Det ble et vått, men beveget møte med statuen av James Montgomery (1771-1854). Den står plassert utenfor Sheffieldkatedralen, en ikke alt for stor engelsk katedral i typisk engelsk stil. Grunnen til denne bevegelse er i grunnen tre.

For det **første** er James Montgomery den første Odd Fellow vi kjenner navnet på. Han var medlem og ble Eks OM i en loge i Sheffield, sannsynligvis den eldste i byen. For det **annet** skrev han den første, kjente og flotteste Odd Fellow sang vi har. Den er nå gjendiktet til norsk av Eks DDSS Oddmund Reppe og

Søster Jane Nelson forklarer.

synges nå i stadig flere loger og leire. Han er også en av den mest brukte sunge salmediktere. Hans salmer synges over hele verden, også i Norge. Og for det **tredje** var han en skarptskrivende redaktør i en avis i Sheffield. Han brukte ikke sin penn til å stryke makten etter hårene. Han refset datidens urettferdighet, sosiale undertrykkelse, maktmisbruk og vilkårlighet fra myndighetens side. For dette fikk han to fengselsstraffer, henholdsvis på tre og seks måneder. Han var en mann som stod for sine verdier og kjempet for det han mente var rettferdighet og toleranse. Det er ingen dårlig attest å få for en Odd Fellow.

Odd Fellow Ordenens Magasin

Stor påmelding til det første symposiet

Carl-Johan Sjöblom

Norsk Odd Fellow Akademi er ennå ikke ett år gammelt. Det ble stiftet 18. juni 2011. Derfor var det ikke med liten spenning Akademiets medlemmer ventet på påmeldingen til det første symposiet. Det finner sted i dagene 8.–10. juni i Trondheim. Det er nå påmeldt nærmere 160 deltakere. Det betyr at i forhold til de lokaliteter og hoteller som var reservert må symposiet betraktes med det positive ordet overfylt. Symposiet vil ha to hovedinnfallsvinkler.

– Hvordan er de etiske bevegelser ut i vår tid?

Med et snev av historisk kunnskap vet vi at hver tid finner sitt eget etiske uttrykk. Eksempelvis kan man finne perioder hvor menneskeverdet vurderes høyt, mens man i andre perioder finner en ganske lav vurdering av menneskeverdet. Dette kommer tydeligere frem når historikerne begynner å spørre om hva menneskene tenkte og mente i tidligere tider, mer enn å være opptatt av hvem som var konger og hvilke kriger de førte.

Den som skal forelese om den etiske situasjon i landet og Europa er professor i statsvitenskap ved UiO, Janne Haaland

Janne Haaland Matlary.

Matlary. Hennes posisjoner både i det norske og europeiske akademi gir henne et perspektiv som er heller sjelden i Norge.

Etter hennes foredrag vil det blirspørsmål og gruppesamtaler.

Foredraget vil bli tilgjengelig gjennom De Tre Kjedeledd etter at symposiet er ferdig.

– Hvilken fremtid beveger Odd Fellow Ordenen seg inn i?

Begrepet futurologi er ennå ikke allmannseie. Det betyr fremtidsforskning.

Hvis vi kan si noen meningsfullt om fremtiden, kan vi bedre legge våre planer for at Odd Fellow Ordenen kan møte fremtiden så bevisst og konstruktivt som mulig. Den svenske Odd Fellow Ordenen har hatt et fremtidsutvalg som har stilt en rekke spørsmål og gitt svar på utfordringer som Ordenen sannsynligvis vil stå overfor om noen år og årtier. Vi har derfor spurt Første Vice Storsiren Carl-Johan Sjöblom om å redegjøre for

det svenske utvalgsarbeidet. Vi har gått ut fra at det svenske og norske samfunn – tross forskjeller – har betydelige likhetstrekk. Det svenske arbeidet vil i alle tilfelle gi impulser til hvordan vi selv kan arbeide i Norsk Odd Fellow Akademis institutt for fremtidsforskning.

Også etter dette foredraget vil det bli plenumsspørsmål og gruppesamtaler.

En kulturell reise

Når symposiet er lagt til Trondheim, er det også lagt inn kulturelle innslag. Deltakerne vil både bli kjent med byen, dens historie og kulturelle tilbud og prestasjoner. Kjente og mindre kjente Trondheimsstørrelser vil sørge for at deltakerne reiser beriket hjem, om ikke på penger så garantert på inntrykk fra Stiftsstaden.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Å arbeide med leirens opprinnelse og verdier

Stavanger har en spesiell plass i Odd Fellow Ordenens historie. Her fant institusjonen av den første Odd Fellow loge i Norge sted 26. april 1898. Her oppsto loge Vesterlen i 1918. Gjennom denne logedannelsen ble det demonstrert at Ordenens verdier ikke var avhengig av en kontinuerlig suksess, men at veien fremover kan bukte seg på mange måter.

Da Leir Norge skulle få sin første davlegger, skjedde dette gjennom stiftelsen av Leir nr. 2 Varde i Stavanger 26. oktober 1952. Leir nr. 2 Varde er således den nest eldste leir i Norge.

– Du er Hovedpatriark i den nest eldste leir i Norge, Ove Gløppen. Hvordan har det seg at Leir nr. 2 Varde har ord på seg for å arbeide svært godt med å komme tilbake til leirinstitusjonens røtter?

Fra stiftelsen av Leiren for snart 60 år siden har leirens embetsmenn alltid jobbet hardt av for å holde et høyt nivå på leirarbeidet. Leir Varde ble tidlig etablert og dermed en foregangsleir med fadderoppgaver for leirene i Kristiansand og Haugesund. Det ble mange reiser mellom disse tre byene på Sørvestlandet. Disse nattlige reisene bidro nok til lange og gode drøftelser av leirarbeidet, og ikke minst om hvordan budskapet er å forstå og hvordan kvaliteten på utøvelsen skulle være. Vi kan vel tillate oss å si at noen har gått foran og kvistet løypen, lagt listen på riktig høyde og stilt krav. Kravene har vært stilt gjennom eksemplets makt. Det er opparbeidet en kultur for at arbeidet skal utføres og utøves med flid. Som dere forstår – «det sitter det noe i veggene» i Leir nr. 2 Varde.

Vi var tidlig ute og fanget opp signalene om kunnskapsløftet. Ved to anledninger, først for bare embetskollegiet – dernest for hele Leiren, inviterte vi Stor

Redaktør Kjell-Henrik Hendrichs til Stavanger for å fortelle om det pågående arbeid. Dette var meget givende og inspirerende, og det medførte at deler av materialet, som på det tidspunkt var tilgjengelig, tok vi i bruk og hadde nærmest implementert allerede ved utløpet av forrige valgtermin. Når planene for det nye oppsettet av leiren forelå, var hele embetskollegiet klar for å prøve dette ut. Jeg må da få lov å si at jeg er svært takknemlig for å delta i et embetskollegie med kunnskapsrike og arbeidsvillige patriarker. Spesielt må fremheves Storrepresentant Per Einar Roaldsen. Han er svært engasjert i dette arbeidet og har tenkt frem mange positive løsninger. Vi må heller ikke glemme at vi er heldig da som har våre flotte lokaler å boltre oss i.

– Hvordan har de øvrige patriarker tatt imot forslagene om å søke tilbake til leirinstitusjonens opprinnelse og egenart?

Overveldende. Begeistret fra første steg ut av første møte. Det er klart at alle de spontane positive tilbakemeldingene gjorde at vi fikk et kjempeløft til å jobbe videre. Vi var jo litt skeptiske til hvordan dette ville bli møtt. Vi har mange erfarne patriarker med oss, som jo har bygget denne Leir og Ordenen i distriktet. Hva ville de si til dette? Også de synes dette var oppløftende og at det kunne være veien å gå. Vi kjenner jo alle til hvordan det å løfte hverandre kan gi flotte resultater.

– Hvordan har dere arbeidet med disse utviklingsperspektivene i løpet av de siste årene?

Leir nr. 2 Varde har alltid vært gjenomsyret av en kvalitetstanke. Jeg tør si at før endringen var oppfatningen at forskjellen mellom logene og leiren hos oss at i leiren kunne man replikkene sine og embetsmennenes fremtreden var mer erfare. Det eksisterte en kvalitetsforskjell.

Dette stimulerte selvsagt embetskollegiet til stadige forbedringer. Deler av Embetskollegiet reiste på studieturer til fem forskjellige leirer i løpet av forrige embetsperiode. Vi fikk se at det var fak-

HP Ove Gløppen

tisk mange måter å gjøre tingene på, både vel og ille. Jeg tror disse momentene var med på å stimulere patriarkene til det modus de var i når HP kom hjem fra HP-seminaret i fjor sommer.

– Hvordan stimulerte HM/HP-seminaret i juni 2011 denne prosessen?

Det var åpenbart en positiv opplevelse. Å delta på seminaret sammen med 24 andre HP-er, samt like mange HM-er; som alle synes å være like motivert for en endring var svært givende.

Oppbyggingen av informasjonen, tydelighet i fremføring av innleggene og motivasjonsfaktorene for at vi skulle gjennomføre dette var overbevisende. Det var jo selvsagt prikken over i-en å få delta i institusjonen av Norsk Odd Fellow Akademi som jo nettopp skal foredle vårt materiell og vår lære. Man kan i ettertid si at tiden var fullmoden for å søke tilbake til opprinnelsen for leirslagningen. Jeg var rimelig sikker på, etter hvert som seminaret skred frem og ved hjemkomst fra Oslo, at dette ville Embetskollegiet i Leir nr. 2 Varde bidra til å gjennomføre.

– Hva er utfordringene fremover nå etter at Leirevalueringen har blitt så positiv?

Jeg forutsetter at den utviste positivitet medfører at nyordningen blir innført og videreført.

Det blir en utfordring å utvikle dette videre. Når nyhetens interesse har lagt seg må vi være påpasselige å hente frem de kvaliteter som forventes utover den visuelle. Vi har et ansvar i leirarbeidet å tilby den belæring og dannelses trening som bygger videre på logearbeidet. Når vi forteller nye 3. grandsbrødre at i leiren vil du møte et nytt samfunn som stiller andre krav til deg, og som vil undervise deg i å delta i dette samfunnet. Da må vi også her passe på at: Ord er ikke nok – handling må følge!

Intervju: Kjell-Henrik Hendrichs

Henrik Ibsen og verdier

Det er nesten ikke å begripe at et geni som Henrik Johan Ibsen (1828-1906) kunne vokse frem i det norske samfunn slik det var i hans tid. Hans dramatikk var og er så banebrytende at hans eneste like er engelskmannen William Shakespeare som også er en gåte. Disse to har preget vår måte å tenke og snakke på som griper inn i alles hverdag uten at vi er oss det bevisst. Henrik Ibsen holdt en tale i Trondheim sommeren 1885. Det er denne talen som er utgangspunktet for denne artikkelen og den tematiske sammenknytning til Odd Fellow Ordenen.

Fra Ibsens tale i Trondheim sakser vi et lite avsnitt: «Der må komme et adeligt Element ind i vort Statsliv, i vor Styrelse, i vor Representation og i vor Presse. Jeg tænker naturligvis ikke på Fødselens Adel, ikke engang på Evnernes eller på Begavelsens. Men jeg tænker på Karakterens, på Sindets og på Viljens Adel. Den alene er det som kan frigjøre oss.»

Odd Fellow Ordenen er en verdibærer!

Denne formuleringen – egentlig en selvfølge og gammel som Ordenen selv – er begynt å komme sterkere frem i Ordensens selvbeskrivelse og selvforståelse. Selvfølgelig kan en Orden av en størrelse som vår beskrives fra mange synsvinkler. Rent kvantitativt kan den beskrives som stor eller liten. Den kan også beskrives i

sosio-økonomiske kategorier for å nevne et par. I lange perioder har mange vært opptatt av at den skulle være såkalt lukket eller hemmelig. Men disse nevnte vil alltid være perifere kategorier i forhold det som er konstituerende for Ordenen, nemlig dens verdier og etiske budskap. La oss derfor se litt på Ibsens vurdering av hvor verdiene bør ligge.

«Ikke på Fødselens Adel»

Aasmund Olavsson Vinje (1818-1870) formulerer en «sannhet» som er sunget inn i det norske folk når han sier at: «Stor arv det er for mannen av godtfolk vera fødd.» Det er ikke noe galt i dette. Men Ibsen påpeker at det virkelige «adelige Element» ikke er slektsbetinget. Ettersom vi befinner oss i 2012 og ikke er særlig kjent med adelskap i Norge, bør vi kanskje heller se på hva som kan være

«det nye adelskap» som rir de fleste miljøer som en mare. Da tenker jeg på kjendisdyrkelsen som fyller medier og spaltemetere med voldsomme mengder. Like lite som adelen tidligere var noen garanti for etisk kvalitet hos en person, er kjendisieriet det. Kjendisieriet er i det hele preget av markskrikerier og overflatiske attributter. Hvis vi søker verdienes garantier i adel eller hos kjendiser, vil vi sannsynligvis bli like skuffet som Ibsen ble det i sin tid.

Odd Fellow Ordenens Magasin

og allikevel en etisk dverg. Verden og historien fremviser et redselskabinett av eksempler på dette.

Her er det viktig at vi ikke blander kortene og tror at det er et poeng ikke å være klok eller kunnskapsrik. Begge disse kvalitetene er i seg selv et gode. Men poenget er at disse kvalitetene ikke er noen garanti for Ibsens «adelige Element.»

«Pengenes Adel»

Ibsen nevner ikke penger som et falsum i sin artikkel. Men i hans ånd tar jeg det med her. Når man leser listen over millionærer og milliardærer og hvor sentralt materiell rikdom er i vårt samfunn, skulle man tro at penger var det absolutt viktigste mål i denne verden. Mammondyrkelsen når til tider slike høyder og har ofte de mest barokke konsekvenser. Det er åpenbart at det kan lede mennesker til å tro at dersom du har penger, er alt tilrettelagt. Det rapporteres om mange yngre mennesker som er oppdratt til å tro at når «pappa har ræva full av penger» kan avkommet gjøre hva det vil og til og med kjøpe seg ut av lovbrudd. Dette er ganske langt fra hva vi mer mener med adel.

«Karakterens, på Sindets og på Viljens Adel»

Så langt jeg kan skjønne er det personlighetsdannelsen Ibsen vil vise oss viktigheten av. Denne kan selvfølgelig skje mange steder. Men det er for tiden ikke mange steder i samfunnet hvor man finner dannelse som et hovedelement i en virksomhet. De vanligste tilbudene er materiell gevinst og underholdning. For en verdibærende Orden er det annerledes – og har alltid vært det. Her er det den langsomme og trinnvise dannelse gjennom Innvielse og Gradpasseringer som er hovedmålet. Hvis ikke dette lykkes, er alt det andre bortkastet.

Det er din karakter og din personlighet som skal under lupen og bearbejdes.

Odd Fellow Ordenens Magasin

• Frimurenes metafor om at Ordensarbeidet er som å arbeide med en steinblokk som etter hvert skal bli til en vakker skulptur, er i denne sammenheng nyttig å ha med seg.

• Den kloke Sokrates (470-399 f. Kr.) formante alle tenkende mennesker med imperativet: «Kjenn deg selv!» Det er gjennom å kjenne seg selv at man får innsikt i sine egne verdier og verdivalg. Det finnes ikke et eneste møte i Odd Fellow Ordenens hvor du ikke får inspirasjon til denne type selvransakelse.

• Vilje er et krevende ord. Har du vilje må du bruke den til noe. La oss se på et par Ibsensitater som kan understreke det han må ha ment med begrepet «Viljens Adel». Han sier: «Det er viljen som det gjelder! Viljen frigjør eller feller.» Men han har også det noe forsonende når han formulerer: «at du ei kan, vil deg tilgis, men aldri at du ikke vil.»

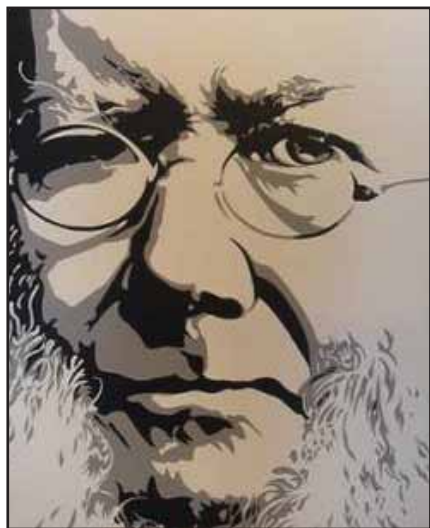
Vi som ofte påberoper oss fri vilje, må også være klar over at vilje ikke er noe man uten videre har, men noe som man trener opp som alle andre ferdigheter og egenskaper. Tyskeren Johann Wolfgang von Goethe (1749-1832) sier noe som kan understøtte det: «God vilje er bedre enn gaver.»

Karakterens, sinnets og viljens verksted

Odd Fellow Ordenen er i sitt innerste vesen et verksted for karakterdannelse, selverkjennelse og etisk bevisstgjøring.

Det er ikke i noens mulighet å stille Henrik Ibsen spørsmål om hva han måtte mene om Odd Fellow Ordenen. Men hans tale fra 127 år tilbake i Trondheim appellerer til hva vi må bygge et samfunn og frigjøre individer med: med karakterdannelse, erkjennelse og etisk bevisstgjøring. Og det er jo nettopp dette Odd Fellow Ordenen er til for. En verdibærende Orden arbeider hele tiden for å bevisstgjøre sitt verdigrunnlag for å kunne drive personlighetsdannelsen i all sin virksomhet. Det tror jeg ville være helt ut i Henrik Ibsens ånd.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

«Ikke engang på Evnerens eller på Begavelens»

Det kan lett gjøres en logisk kortslutning at dersom du har evner og kunnskaper vil den etiske habitus være godt ivaretatt. Men det «adelige Element» Ibsen snakker om er ikke garantert av evner eller kunnskaper. Du kan garantert være både meget intelligent og kunnskapsrik,

Odd Fellow Ordenens grunnlag

Christian Wulff-Pedersen

Odd Fellow Ordenens grunnlag er noe som opptar meg ganske mye, og da særlig i den senere tid.

La meg ta utgangspunkt i Ordenens fundament: Å tro på Det Høyeste Vesen som verdens skaper og opprettholder. I alle år, siden jeg gikk inn i Odd Fellow Ordenen, har det vært en absolutt selvfølgelighet at jeg måtte ha denne overbevisningen. Jeg mener at en person med en ateistisk livsanskuelse og som for øvrig er et ærlig menneske, ville føle seg helt bortkommen og feilplassert i vår Ordenen. Her er det så enkelt som å vise til våre løfter, bønnene og hele logesalens symbolikk.

Etter min mening bør folk som ønsker å fjerne Ordenens bærebjelker heller danne sin egen Orden uten disse bærebjelker. Det de bør spare seg for er, spesielt under henvisning til å modernisere Ordenen, i virkeligheten å rasere den. Årsaken til at jeg skriver dette nå, er med henvisning til en interessant artikkel i De Tre Kjedeled nr. 1-2012, skrevet av redaktør Kjell-Henrik Hendrichs med tittelen «Humanismen og Odd Fellow Ordenen». Artikkelen gir et klart bilde av humanismens røtter og grunnlag generelt og Humanetisk Forbund spesielt. Og det er her jeg vil ta tak i essensen, nemlig spørsmålet: kan man være medlem i Humanetisk Forbund og samtidig være med i Odd Fellow Ordenen? Etter min mening er svaret et klinkende klart nei! I lovene til Humanetisk Forbund står det

blant annet. . . «Humanismen er uten religiøse forestillinger». Jeg har gode venner og kjente som er medlemmer i Humanetisk Forbund, men jeg ville aldri søke å få dem opptatt i vår Orden. Og har de orden på sine egne tanker og sin livsanskuelse, ville de selvfølgelig aldri heller ønske å bli medlemmer.

Men jeg registrerer dessverre at det er medlemmer av Humanetisk Forbund som har kommet inn i Odd Fellow Ordenen. Jeg har også registrert at det er Ordensmedlemmer som bevisst ønsker å nedtone og kanskje fjerne Ordenens religiøse grunnlag.

Også Odd Fellow Ordenen må følge utviklingen i tiden, noe den alltid har gjort. Men Ordenen har også med seg tidløse verdier som ikke er avhengige av å moderniseres eller tilpasses. Det er jo nettopp dette trygge og uforanderlige fundament som forsterker harmonien og freden i nærværet med brødre og søstre. Blir dette fjernet eller sett gjennom fingrene med, er vi på ville veier. Jeg tror neppe jeg vil finne meg til rette under slike forhold selv etter 33 år bak meg i vår Orden. Og tilslutt – la oss ikke glemme at det er noe som heter lojalitet til Ordenen. Vi har gitt klare svar i våre løfter. Vil man ikke følge disse, får man heller søke andre virkeområder. Som Rebekkasøster eller Odd Fellow bror har vi alle en plikt til å følge det fundamentet Ordenen er bygget på. «Er det så nøye da?» er det noen som spør. Svaret er klart: Ja faktisk, det er helt fundamentalt! Hvis vi går på akkord med dette vil vi muligens kunne få inn noen flere nye medlemmer, men avgangen vil nok bli langt større. Som fadder har man en særdeles sterk forpliktelse, nemlig å få bekräftet at en eventuell søker tror på Det Høyeste Vesen som verdens skaper og opprettholder.

Er du en ærlig kvinne eller mann, roter du ikke sammen to forhold som er uforlikelige som ild og vann.

I Vennskap, Kjærlighet og Sannhet
Christian Wulff-Pedersen

De merkelige ordene

Vi vet at det utvikler seg det som ofte betegnes som «subkulturelle språk». De mest kjente er vel dialektene som rett oversatt betyr «to språk». Et annet velkjent fenomen er sosiolektene som vel lettest kjennes igjen i det vi kaller «fagspråk». Det er ikke alltid lett å forstå hva fiskere, leger, jegere, jurister, rørleggere, snekkere og lastebilsjåfører snakker om når de drøfter faglige spørsmål med kolleger. Hvert livsområde utvikler sitt eget språk med synes nyanser. Dette gjelder også for en Orden som Odd Fellow Ordenen som i tillegg til sin egen språkutvikling har en kulturell og verdimelessig arv å ta vare på.

Brøde er et av de ordene som forkommer innen Ordener som vår. Ordet brøde betyr et moralsk brudd. Det hører med i det etiske ordforråd. Et nærliggende ord i det juridiske felt er «skyld». Er du skyldig, har du brutt en juridisk regel eller en lov. Og så har vi ordet «synd» som henspiller på brudd på Guds bud.

Ikke sjelden kunne man finne denne triolen «synd, skyld og brøde». Da hadde man fått med seg de fleste aspekter i hvor galt det var handlet. Da er det både et religiøst, et juridisk og et etisk brudd man står ovenfor.

Men vi skal oppholde oss ved det ene ordet i triolen, nemlig variantene av ordet brøde. Når man lover noe «ubrødelig», påtar man seg en etisk forpliktelse. Man sier at man ikke vil bryte den etiske forpliktelse man påtar seg.

Nicolai Fredrik Severin Grundtvig (1783-1872) bruker ordet på en forbillig måte i den meget kjente påskesalmen «Påskemorgen slukker sorgen». Der heter det i Norsk Salmebok nr. 184, 4. vers:

«Bøtt er brøden, død er døden som syndens sold».

Å bøte brøden er altså å bøte for et etisk forfall eller brudd. Det juridiske perspektiv er i denne sammenheng ikke implisitt.

Den store Riksmålsordboken behandler ordet inngående. Her beskrives

ordet som overtredelse av et moralsk bud; forbrytelse; synd; syndeskyld.

I Henrik Ibsens storverk Brand som nettopp handler om etikk heter det: «hver slæktens søn til døde dømmes må for slægtens brøde.» Her er det ikke noe kriminelt som omtales. «Slægtens brøde» betegner forfedrenes moralske feil og mangler.

Henrik Ibsen formulerer i Kongsemnerne følgende: «Det er troen på mig som driver dig så vildt fra brøde til brøde, fra dødsskyld til dødsskyld»

En annen variant av ordet er «brødebetyngt» som har sitt juridiske synonym i skyldbetyngt. Amalie Skram sier dette: «Severin følte sig saa brødebetyngt, at han knapt kunde spise.»

Din brøde har ikke noe med jus eller kriminalitet å gjøre, men med din egen moralske vandel. Det er også de etiske aspekter Odd Fellow Ordenen sikter til når den bruker ordet ubrødelig.

Resepsjon og resipiend

Ordet resepsjon har rot i det latinske ordet for «å motta». Slike ord får gjennom hundreårene forskjellige betydninger og valører. I hoteller bruker man

ordet resepsjon for det stedet gjestene blir mottatt. I sykehus kaller man den sammen funksjonen for mottakelse. I en resepsjon eller en mottakelse skjer det et samspill mellom den som mottar og den som blir mottatt. Disse samspillsordparene har vi mange av i språket. På latin heter den som mottar «resipient», mens den som blir mottatt betegnes som «resipiend». Dermed blir den siste bokstaven i ordet helt vesentlig. I Odd Fellow Ordenen bruker vi verbet «å resipere» når vi skal beskrive hva som skjer i prosessen omkring Innvielsen. Resipienden blir eksempelvis ført til Resipiendrommet. Vi bruker derimot ikke ordet resipient på dem som deltar i resepsjonen eller resiperingen. Det kan kanskje være klokt at vi ikke bruker ordet resipient, ganske enkelt fordi rørleggerfaget har tatt dette i bruk for å beskrive et basseng som tar imot eksempelvis kloakk. En resipient i rørleggerfaget betyr vanligvis en kloakkum.

I sin opprinnelse var ordet ganske nøytralt og betød «den eller dem som tok imot» slik man eksempelvis gjør i et sykehus eller hotell.

Hisset

Er et ord som Stor Sire Samuel Johnson (1861-1928) brukte i den sangen han skrev for bruk i Minneloger og som alle loger bruker et vers av når døde søstre og brødre skal minnes.

Ordet hisset har ingen ting med å hisse eller være opphisset å gjøre. Det er et gammelt stedsadverb, ofte brukt i en rimende sammenstilling med et annet stedsadverb i uttrykket «her og hisset». Det betyr «her og der borte».

I Samuel Johnsons vers forstår vi best hva han mener med ordet hisset ved å oversette det med «etter døden, på den andre siden». Det går også klart frem av versets sammenheng. Ordet hisset skal også ha trykket på første stavelse.

I gamle og klassiske tekster forekommer det slike ord som en gang kanskje var i klarere bruk enn i vår tid. En fortsatt bruk av dem er med på å skjerpe våre sanser og egge vår fantasi. Det er også en form for dannelse.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Gjer mot andre. . .

Kvart møte i logen høyrer vi det gamle bodordet at «Alt hva I vil at andre skal gjøre mot eder, det gjøre og I mot dem.» Dette kallast «DEN GYLNE LEVEREGEL» på folkemunne.

Dette er ein fin målsetting som ingen av oss føler påtren-gjande. – Nei, tvert imot – vi er nok veldig enige. Ordenens bodord lyder «Besøk dei sjuke, begrav dei døde, hjelp dei trengande og oppdra dei foreldre-lause!»

Med den offentlege velferda er noko av dette uaktuelt i dag. Men framleis finn vi likevel utfordringar i dette. Først og fremst tenkjer eg på det å besøke dei sjuke.

Vi er fritatt både for gravferd og opp-seding, men medkjensle kan vi vise. Å besøke dei sjuke kan vi berre gjere ved å gjere det. Eg tenkjer ikkje her først og fremst på å besøke våre brødre, men folk flest. Eg tenkjer på meg sjølv, kor ofte eg skulle ha gjort det eg burde. Då møter eg meg sjølv i døra; og rammast av Ibsen-strofa; «Tenke det, ønske det, ville det med, men gjøre det. . .»

Eg tenkjer så ofte: «Eg vil så gjerne, men passer det liksom med mitt program akkurat i dag? Nei, eg får heller velja eit seinare tidspunkt, kanskje det passer betre da.»

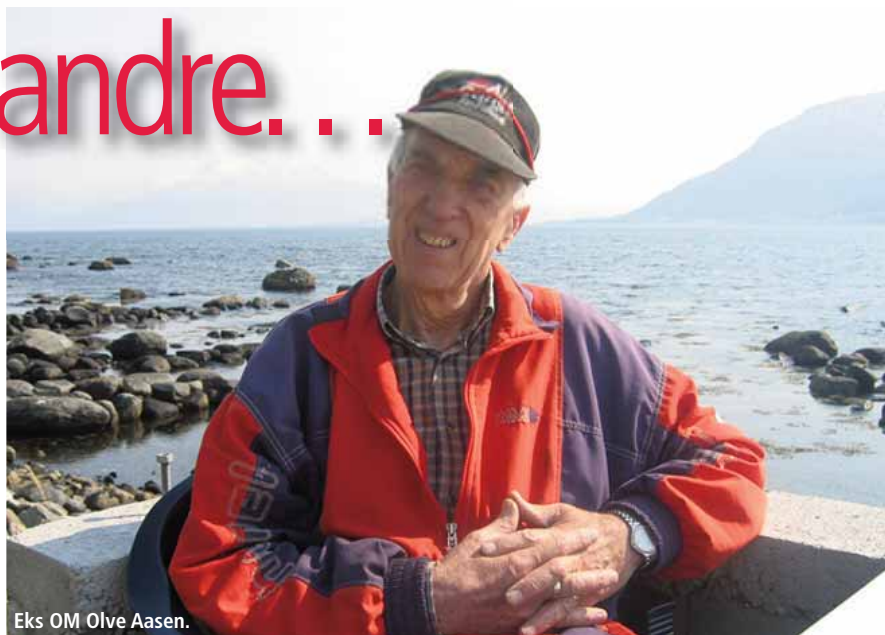
Av egen erfaring kjem ikkje den dagen av seg sjølv då det passer betre. Eg må sjølv avsette tid og bestemme kva eg skal gjere!

Det aller enklaste er å gripe sjansen når tanken melder seg. Å stoppe opp og kjenne etter om det var noko anna eg ville gjort først er garantert nok til at det blir utsett!

Akkurat når eg sat og arbeidde med dette fekk eg melding om at logebror Bernt Vilnes har gått bort. Seinast en dag forrige veke sa eg til kona mi at no må eg ta ein tur til Bernt. Laurdag snakka eg med Bernt og vi avtalte å møtes denne veka. Natt til måndag var det for seint!

Tida går fort og plutselig ein dag sit du kanskje åleine i bustaden din og venter på dagens høgdepunkt.

Då nokon kjem og ringer på døra di, låser seg inn og roper til deg: «Hei, her kommer middagen». Du vert glad og vil gjerne slå av en liten prat sidan det ikkje har vore nokon der sidan i går. Vedko-mande svarer at det hadde vore hyggeleg

Eks OM Olve Aasen.

det, men eg må dra vidare for det er so mange som også ventar på middagen sin, kjem igjen i morgon.

Du eller eg som gamal hadde kanskje hatt best av å være på ein institusjon, men for det første er det ikkje plass for oss og for det andre ønskjer vi sjølv å bo i vår eigen heim so lenge som mulig dersom vi berre får nødvendig assistanse! Det gjeld mellom anna å få maten til døra di.

Vår loge har vore so heldige at vi har fått drevet matomberingsverksemd dei siste 16-17 åra. Det har vore ei glede å kunne bidra med denne enkle innsatsen. Av og til blir vi litt deprimert av å sjå kor elendig mange har det. Men i det store og heile gir det en god følelse av å ha delteke!

Vi skal heller ikkje stikke under en stol at heimhjelpa, som har det egentlege ansvaret, er glad for bidraget vårt. Dei føler ei trygghet i at vi er innom og rapporterer om noko skulle være gale. Og det har hendt.

Våre bodord er som sagt gamle og har ikkje endra seg i høve til endringane i samfunnet. Men å besøke dei sjuke er jamvel like aktuelt i dag som den dagen det vart skrevet. Et konkret lite bidrag med å bringe mat til 20 personer 2-3 ganger kvar 7. uke er noko vi maktar.

Og ikkje minst. Dersom du melder deg på denne tenesta, vil det stå på kalenderen din kvar gang det er din tur. Då slepp du å måtte bestemme deg sjølv – du berre må!

Sett frå ei anna side så har vi jo også samtidig tent oss sjølve. Det er ei stund sidan logen vår passerte en million i inntekt på denne matkjøyringa. Men det betyr egentlig ikkje så mye, vi kunne jo bare økt kontingenten med en god tusen-lapp for året. Det hadde jo også blitt

enklare. Kva syns vi om den ideen? Det er ikkje så rart at mange ønskjer avløy-sing etter mange år i teneste. Difor treng vi fornying.

Eg syns at dei som har vært og er an-svarlig for denne verksemda har gjort og gjer en veldig flott jobb. Kva kan vi gjere for å lette arbeidet for den som no har an-svaret for å få kabalen til å gå i hop?

Jo, vi kan melde oss på. Jo fleire som er med på ordninga, dess lenger blir det mellom pliktvekene.

Lykke til med DEN GYLNE LEVEREGEL!

*Tekst: Eks OM Olve Aasen
Odd Fellow loge nr. 101 Fanne*

Odd Fellow Ordenens formål:

Å utbre Vennskapets, Kjærlighe-tens og Sannhetens grunnprin-sipper blant menneskene, å undervise dem i kjærlighet til Gud og deres neste, og lære dem at ord ikke er nok, men at disse lær-dommer må omsettes i handling for at hver enkelt etter evne kan bidra til menneskenes forbedring og fullkommengjørelse er Odd Fellow Ordenens formål.

Fakta om Ordenen

- Den første Odd Fellow loge i vår Ordensgren ble instituert 26. april 1819 i Baltimore i staten Maryland i USA. Den fikk navnet Lodge No: 1 Washington
- Den første Odd Fellow leir ble instituert 6. juli 1827 i Baltimore, USA. Den fikk navnet Encampment No: 1 Jerusalem
- Vår Ordensgren kom først til Tyskland i 1870
- Vår Ordensgren kom til Danmark i 1878
- Den første norske Odd Fellow loge, nr. 1 Noreg, ble instituert i Stavanger 26. april 1898
- Den første norske Rebekkaloge, nr. 1 Sct.a Sunniva ble instituert i Kristiania 28. mai 1909
- Den første norske Odd Fellow leir, nr. 1 Norge, ble instituert i Kristiania 3. november 1919
- Den Norske Storloge ble instituert i Kristiania 7. august 1920
- Den første norske Rebekkalog, nr. 1 Oslo, ble instituert i Oslo 26. april 1980

Status

Odd Fellow Ordenen i Norge har pr. 10. mai 2012:

- 153 Odd Fellow loger
- 129 Rebekkaloger
- 25 Odd Fellow leire
- 25 Rebekkaleire
- 12 347 Odd Fellow brødre
- 10 893 Rebekkasøstre
- Totalt 23 213

Ordensquiz

15 spørsmål

- 1) Når ble den første leir instituert i USA og hva het den?
- 2) Hva het denne leirens første Hovedpatriark?
- 3) Hvem er søster Deputert Stor Sire i Norge i dag?
- 4) Hva het den tredje norske Stor Sire?
- 5) Hvilken Sovereign Grand Master besøkte Norge under vår hundreårsjubileum i 1998?
- 6) Hva betyr ordet resipiend?
- 7) Hva heter Odd Fellow logen og Rebekkalogen i Hammerfest?
- 8) Hva betyr ordet hisset?
- 9) Hva er historisk den mest sannsynlige forklaringen på ordet «odd»?
- 10) Hvem har skrevet logenes åpnings- og lukningssanger?
- 11) Hva betyr ordet «dagfart» som vi finner i en av sangene?
- 12) Hva heter den svenske Eks Stor Sire som nettopp døde?
- 13) Hva heter tittelen Overmester på engelsk?
- 14) Hva heter den eldste Rebekkaloge og Odd Fellow loge i Bergen?
- 15) Hvem er Sekretær i Norsk Odd Fellow Akademi?

- SVAR:
- 1) Encampment no: 1 Jerusalem, instituert 6. juli 1827
 - 2) Chief Patriarch John Boyd
 - 3) Tove Aalborg.
 - 4) Johan Middeltun, Stor Sire fra 1936 til 1949
 - 5) Martin Elson
 - 6) Den som blir mottatt
 - 7) Odd Fellow loge nr. 7 Kvithjøl og Rebekkaloge nr. 79 Meridian
 - 8) På den andre siden, ofte i betydningen etter døden.
 - 9) Odd kommer sannsynligvis av ordet ed slik vi finner det i begrepet «edsvorne menn»
 - 10) Stor Sire Samuel Johnson (1861-1928)
 - 11) Den strekning eller reiserute man kan selte på en dag i dagslys.
 - 12) Dag Wallén (1919-2011), Stor Sire fra 1975 til 1990.
 - 13) Noble Grand
 - 14) Rebekkaloge nr. 5 De Syv Stjerner og Odd Fellow loge nr. 4 De Syv Fjelde
 - 15) EkSDSS Odd Gulbrandssen

Odd Fellow Torg

Bransje/Firma	Kontaktperson	Telefon/E-post	Postnummer
ADVOKATER			
Bull & Co Advokatfirma AS	Jan-Erik Grundtvig Sverre	23 01 01 01 www.bullco.no	0203 OSLO
BEGRAVELSESBYRÅ			
Odd Abbedissen Begravelsesbyrå	Odd Abbedissen	55 15 40 90	5147 FYLLINGSDALEN
BILGUMMI			
Western Bilgummi AS	Kjell Western	32 22 74 00	3400 LIER
BILSALG			
Nymo Bil AS	Kjell Nymo	75 50 79 00 post@nymobil.no	8041 BODØ
BRANNSIKRING			
N.R. Brannsikring A/S	Steinar Jansen	52 71 73 44	5501 HAUGESUND
BRANNUTSTYR			
Braco AS	Einar Glensthøj	32 22 66 70	3420 LIERSKOGEN
BUSSTRANSPORT/REISEARRANGØR			
Turistbussen Ålesund	Geir Gjerde	70 14 33 16 geir@turistbussen.no www.turistbussen.no	
DAMEKLÆR			
Kristina as	Else Vikan	75 54 00 44 kristina.else@gmail.com	8001 BODØ
Womens Wear/Elinette		73 10 72 83	7327 SVORKMO
Zig Zag	Reidun Persson	22 43 06 90	0257 OSLO
DAME- OG HERREKLÆR			
Brudehuset – Sjuls Design	Anja Sjuls	416 97 823 www.sjuls.com/logge	3110 TØNSBERG
EIENDOMSMEGLING			
Boli a/s	Odd Bjørn Hofstad	928 06 490 obh@boli.no	7715 STEINKJER
ELEKTROENTREPRENØRER			
Elektro Nord a/s	Trond R. Jensen	74 16 78 00 firmapost@elektro-nord.no	7725 STEINKJER
FERIE OG FRITID			
Drømmeboliger i Spania til leie	Terje Olsen	911 08 100 www.casa-as.no	1617 FREDRIKSTAD
FRISØRER			
Lille Salong	Lill Kraft Johnsen	22 35 65 13	0173 OSLO
GLASSMESTERE			
SNE Glasservice A/S	Einar Rafoshei-Klev	38 26 16 21	4517 MANDAL
GRAFISK ARBEID			
Njord Kompetanse	Jon Esben Johnsen	948 71 810	1344 HASLUM
GULLSMED			
Opro Produkter AS emaljeverksted	Ole Petter/June Rasch-Olsen	22 17 50 50	0184 OSLO
HOTELL			
Bardu Hotell	Patricia Sørensen	77 18 59 40	9365 BARDU
Mosjøen Hotell AS	Bård Bergrem	75 17 11 55	8651 MOSJØEN
HYBLER/LEILIGHETER			
A/S Stortingsgt 28	Ole Fjellidal	22 01 20 40	0161 OSLO
KJØKKEN/INTERIØR			
E Import a/s	Tom Johansen	35 55 52 22 www.eimport.no	3915 PORSGRUNN
KRANER OG LØFTEUTSTYR			
Munck Cranes A/S	Ola Skrondal	915 99 605 ola.skrondal@munck-cranes.no	
MALERMESTER			
Velde s Malerservice og Fargehandel	Jan Erik Lima Velde	52 82 47 50	4276 VEDAVÅGEN
MURMESTER			
Hedmark Murmesterforretning A/S	Einar H. Hernes	62 81 49 23	2212 KONGSVINGER
REGNSKAP			
Administrasjon og Datatjenester AS	Tor-Petter Stensland	53 65 19 20	5750 ODDA
Advis AS	Viggo Bjørk	52 80 88 80 viggo.bjork@advis.no	5501 HAUGESUND
Dønland Regnskapsservice A/S	Arne-Kristian Dønland	77 60 69 30 akd@donland.no	9002 TROMSØ
REISEBYRÅ			
Oppland Arrangement AS	Anders Lunde	61 12 06 00 post@opplarr.no	2890 ETNEDAL
RENSERI/VASKERI			
Marthes Renseri Trøndelag	Sivert Lian Opdahl	74 82 14 88 www.marthes.no	7500 STJØRDAL

et

*Annonsering, adresseforandringer, oppsigelser,
endrede persondata etc:*

torill.solli@oddfellow.no

Bransje/Firma	Kontaktperson	Telefon/E-post	Postnummer
RØRLEGGER			
Porsgrunn Rørleggerforretning A/S	Jens-Petter Engh	35 93 09 00	3917 PORSGRUNN
Tindeland Rør – Aut. Rørlegger	Arne W. Tindeland	971 81 350	5500 HAUGESUND
SNEKKER			
Jøndal & Hoff A/S	Jan Jøndal	67 98 05 20	1472 FJELLHAMAR
STORKJØKKENUTSTYR			
Storkjøkkenservice a/s	Kjell Bjørnar Wennevik	934 62 550 kjell@storkjokken-service.no	7725 STEINKJER
TANNLEGE			
Tannlege MNTF Kristian Lunde	Kristian Lunde	22 83 05 10	0161 OSLO
TRAFIKKSKOLE			
Gerds Trafikkskole a/s	Gerd Johnsen	51 89 31 90 gerd@gerds.no	4013 STAVANGER
TRYKKERI			
Nils Sund Boktrykkeri A/S	Kjell Selvaag	52 70 33 70	5500 HAUGESUND

Ønsker du å annonsere i Odd Fellow Bladet?

Denne plassen kunne vært din! Kontakt
torill.solli@oddfellow.no

Ønsker du å annonsere i Odd Fellow Bladet?

Denne plassen kunne vært din! Kontakt
torill.solli@oddfellow.no

Artikler fra Odd Fellow Utstyr

Piquet skjorte
hvit m/kjedeledd i rødt for brødre
Art. nr. 11086
Kr. 190,-

Gilde kuvertkaraffel
4-pack m/kjedeledd
inngravert
Art. nr. 11088
Kr 720,-

PC skulderveske
m/kjedeledd i rødt
Art. nr. 11082
Kr 390,-

Pashmina-sjal
i ull/silke
Art. nr. 11085
Kr 410,-

Bestillingsliste for Odd Fellow Utstyr:

Det tas forbehold om prisendringer. Ved bestillinger under kr 100,- tillegges et gebyr på kr 30,-. Porto tillegges.

Art. nr.	Betegnelse	Antall	Pris
10173	Flaggstang for bordflagg/vimpel		155,-
10176	Båtflagg/gjesteflagg		90,-
10177	Båtvimpel		90,-
11002	Regalieveske i kunstsinn		475,-
11010	Odd Fellow Historie Bind I		315,-
11025	Rødt slips i silke m/kjedeledd		135,-
11026	Sort slips i silke m/kjedeledd		135,-
11027	Hvit sløyfe for livkjole		100,-
11028	Grått slips i silke m/kjedeledd, til privat bruk. TILBUDSPRIS!		100,-
11030	Slipslenke m/gull kjedeledd		1 385,-
11032	Mansjettknapper forgylt, hvit emalje m/kjedeledd		730,-
11033	Skjorteknapper for livkjole forgylt, hvit emalje m/kjedeledd		705,-
11035	Jakkemerke i gull, liten størrelse		445,-
11036	Jakkemerke sølv/forgylt		160,-
11037	Belte i skinn m/kjedeledd på spennen		425,-
11038	Slipsnål forgylt m/kjedeledd		170,-
11039	Slipsnål rød emalje m/kjedeledd		450,-
11040	Anheng i gull m/doublekjede		1 210,-
11041	Rebukkfigur		462,-
11042	Tresokkel til Rebukkfigur		50,-
11050	Rebukkering gull m/emalje		3 310,-
11051	Lenkering for brødre (oppgi ringmål:)		3 755,-
11052	Lenkering for søstre (oppgi ringmål:)		2 610,-
For ringer er det ca. 4 ukers leveringstid			
11061	Hansker i skinn, hvit, str. 6 1/2, 7, 7 1/2, 8, 9, 9 1/2, 10 (str.)		180,-
11063	Vanter crepé hvit herre		158,-
11064	Hvite vanter one size		140,-
11065	Julekort m/konvolutter, pakke á 15 stk.		88,-
11066	Livkjoleskjorte, (str.)		675,-
11067	Hvit skjorte, (str.)		360,-
For skjorter kan det være opptil 8 ukers leveringstid			
11068	Paraply herre, sort m/kjedeledd		100,-
11069	Paraply dame, sort m/kjedeledd		100,-
11070	Silkeskjort dame, m/kjedeledd, 90 x 90 cm		280,-
11071	Oval hvit bildecal, min. 10 stk.		10,-
11072	Oval hvit decal til bruk f. eks. på innsiden av bilrute, min. 10 stk.		10,-
11074	Kalosjer for herrer, Moccasin, S, M, L, XL		286,-
11075	kalosjer for herrer, Commuter, S, M, L, XL		286,-
11081	Handlenett m/kjedeledd		70,-
11082	PC skulderveske m/kjedeledd i rødt		390,-
11083	Krus m/kjedeledd i rødt		69,-
11084	Veskeholder m/kjedeledd		45,-
11085	Pashmina-sjal i ull/silke		410,-
11086	Piquet skjorte hvit m/kjedeledd i rødt for brødre, str. L, XL, XXL		190,-
11087	Piquet skjorte sort m/kjedeledd i gull for søstre, str. M, L, XL		190,-
11088	Gilde kuvertkaraffel 4-pack m/kjedeledd inngravert		720,-

Navn:

Adresse:

Postnr.:

Telefon dagtid.:

Odd Fellow Utstyr
Stortingsgaten 28
0161 OSLO
Tlf.: 22 83 92 50
E-post: of.utstyr@oddfellow.no

Kjære leser...

Ledere i De Tre Kjedeledd handler sjelden om aktuelle samfunnsspørsmål, i hvert fall ikke direkte. Men denne gangen vil jeg gjerne tenke litt fritt omkring «Regnbuesangen» som ble sunget fra landsende til landsende en ganske alminnelig hverdag, 25. april 2012. Dette er en så sjelden foreteelse at det har vakt oppsikt i mange land. Og lager vi et tankeeksperiment over land hvor et slikt opptrinn ikke kunne ha skjedd, er det mange, med Nord-Korea som et dystert ytterpunkt.

Sangen er opprinnelig skrevet av fredsaktivisten Pete Seeger, og gjendiktet av Lillebjørn Nilsen.

I Oslo samlet det seg mer enn 40 000 mennesker, og over hele landet har det vært samlinger med et ukjent antall mennesker. Min opplevelse var at så godt som alle nordmenn sang med. Alle kan jo denne enkle og litt drømmende sangen.

For meg dukket opp et vanskelig spørsmål å besvare.

Hva var det alle disse menneskene tenkte og følte?

Noen bare følte at de måtte gjøre noe for å bekjempe det onde som viste sitt djevelansikt 22. juli 2011. Å la følelser av denne typen komme frem, er en god ting.

Andre tenkte, mer eller mindre dypt, at de ville stå opp for landets demokratiske verdier og for å bevare og helst videreutvikle rettssamfunnet.

Jeg tror ikke noen tenkte så mye på Pete Seegers tekst. Den er ikke konkret ment, men er et visjonsdikt og en utopisk fremtidsvisjon.

Ser vi på folkemassene og hører kommentarene, vil nok den logiske innholdsbeskrivelsen i denne spontane og folkelige aksjonen være:

«Det er gjennom å gjøre det gode at du bekjemper det onde!»

Dette er årtusengammel livsvisdom og erkjennelsesstrategi.

Det er en avgrunn mellom det å så ut det onde i forhold til å så ut det gode.

Dette er en erkjennelse som også synes å ligge dypt forankret i sinnet hos de fleste nordmenn. Gjennom tusen års samliv med Bergprekenen har vi lært dette.

22. juli 2011 har vært en prøvelse for mange og på mange måter.

Jeg vil understreke at voldshandlingen denne datoen setter oss på prøve som folk, men også som enkeltindivider.

Spørsmålene og valgene står der:

- Skal vi velge å så det gode eller å så det onde?
- Skal vi ha en rettsstat eller en vilkårlig hevnstat?
- Skal vi ha et demokrati eller gatens parlament?

I fortvilelsen, forbannelsen, i sorgen og smerten er det ikke gitt hva vi velger å svare på disse spørsmålene. Med slike sterke følelser i oss tenker de fleste ganske uklart.

Men i tiden som er gått, har det norske folk på en overbevisende måte svart at vi velger å så det gode, å velge rettsstat og et levende demokrati.

For Odd Fellows er dette en bekreftelse på at Ordenens verdier er i pakt med den absolutte majoritet i den norske

Foto: Jon Esben Johnsen

befolkning. Gjennom våre logegrader og leirgrader finner vi klangbunn for de samme verdier. Derfor er svaret på spørsmålet om Odd Fellow Ordenen er aktuell for moderne mennesker og moderne, siviliserte samfunn et rungende ja.

Vår Orden er ikke i noen bakevje eller ligger på tvers av samfunnets verdier slik de er løftet frem etter 22. juli 2011. Våre verdier er helt i pakt med de beste, norske verdier. Det er disse verdier som har bygget opp landet som en kunnskapsnasjon og en kulturnasjon.

Denne erkjennelsen skal jeg ta med meg inn i fremtiden når jeg treffer mennesker som vil drøfte Ordenen med meg. Når vi i Odd Fellow Ordenen sier at å gjøre det gode er å bekjempe det onde, er ikke dette en etisk døgnflue. Det er derimot en varig livsstrategi av tidløs karakter.

Odd Fellow Ordenen i Norge:

Den Norske Storloge:

Stor Sire Morten Buan
storsire@oddfellow.no
Søster Deputert Stor Sire Tove Aalborg
strdepss@oddfellow.no
Bror Deputert Stor Sire Per-Arne Vidnes
brdepss@oddfellow.no
Søster Stor Sekretær Svanhild Sandem
strstorsekr@oddfellow.no
Bror Stor Sekretær Steinar Jansen
brstorsekr@oddfellow.no
Søster Stor Skattmester Svanhild Ljosland
strstorskm@oddfellow.no
Bror Stor Skattmester Thor Gunnar Eliassen
brstorskm@oddfellow.no

Kanselliet:

Kansellisekretær Helle Aandahl
Sekretær Torill Evjen Solli
Kansellimedarbeider Kjell Bakken
Sentralbord: 22 83 92 40
Odd Fellow Utstyr: 22 83 92 50
Epost: odd.fellow@oddfellow.no

Distriktsledelse

Rebekka Distriktsråd:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger
DSS Elna Kjær Meyer
Mobil tlf 918 41 936

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Sissel Idland
Tlf 51 61 83 25

Distrikt 3 Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane

DSS Grethe Evelyn Isdahl
Mobil tlf 918 95 605

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Tone Kvammen
Mobil tlf 918 52 582

Distrikt 5 Telemark

DSS Britt Haagenesen
Mobil tlf 977 34 139

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Gerd Johanne Strømmen
Mobil tlf 976 66 388

Distrikt 7 Østfold

DSS Kari Lea
Mobil tlf 934 81 016

Distrikt 8 Vestfold

DSS Ingebjørg Nesje Jonassen
Mobil tlf 995 53 088

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Vivi Skyrud Uhre
Mobil tlf 957 49 202

Distrikt 10 Hedmark og Oppland

(unntatt Kongsvinger)
DSS Lisbeth Kristin Wictorsen
Mobil tlf 930 53 926

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Sylvi Tollefsen
Mobil tlf 907 78 119

Distrikt 12 Finnmark

DSS Ann-Mari Pettersen
Mobil tlf 917 96 657

Distrikt 13 Salten

DSS Lillian Holstad
Mobil tlf 480 06 015

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Selle Marie Horntvedt
Mobil tlf 915 52 780

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Asgerd Winge
Mobil tlf 975 26 995

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Inger Mari Fossum
Mobil tlf 911 46 497

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Anne Grete Laugtug
Mobil tlf 478 32 407

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Margarethe Langfeldt
Mobil tlf 416 04 586

Distrikt 20 Helgeland

DSS Helga Vargdal
Mobil tlf 415 52 710

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Karin Lilleskare
Mobil tlf 900 60 578

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Ingeborg Baust
Mobil tlf 924 21 803

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Unni Beate Bergsland
Mobil tlf 995 76 078

Distrikt 24 Lofoten og Vesterålen

DSS Helene Holmøy
Tlf 76 12 22 83

Distriktsledelse

Odd Fellow Distriktsråd:

Distrikt 1 Oslo, Akershus og Kongsvinger
DSS Per Arild Nesje
Mobil tlf 907 93 052

Distrikt 2 Sør-Rogaland

DSS Trygve Nils Vabekk Hjelle
Mobil tlf 908 99 399

Distrikt 3 Bergen, Hordaland, Sogn og Fjordane

DSS Hans Johan Landås
Mobil tlf 928 01 820

Distrikt 4 Sunnmøre

DSS Olav Hilmar Aass
Mobil tlf 905 14 928

Distrikt 5 Telemark

DSS Jan Strøm
Mobil tlf 911 42 910

Distrikt 6 Trøndelag

DSS Terje Selbo
Mobil tlf 924 03 361

Distrikt 7 Østfold

DSS Gunnar Gjelstad
Mobil tlf 952 82 259

Distrikt 8 Vestfold

DSS Dag Virik
Mobil tlf 995 70 702

Distrikt 9 Haalogaland

DSS Steinar Forsaa
Mobil tlf 411 03 188

Distrikt 10 Hedmark og Oppland

(unntatt Kongsvinger)
DSS Kolbjørn Hellum
Mobil tlf 901 29 211

Distrikt 11 Troms (unntatt Harstad)

DSS Svein Roar Simonsen
Mobil tlf 934 80 869

Distrikt 12 Finnmark

DSS Fred Davidsen
Mobil tlf 950 34 442

Distrikt 13 Salten

DSS Torbjørn Strand
Mobil tlf 906 66 195

Distrikt 14 Vest-Agder

DSS Hans Balchen
Mobil tlf 901 55 044

Distrikt 15 Buskerud og Asker

DSS Einar Kåre Longva
Mobil tlf 924 97 656

Distrikt 16 Sogn og Fjordane

DSS Leif Arne Midtbø
Mobil tlf 412 65 449

Distrikt 17 Nord-Trøndelag

DSS Odd Gunnar Nygård
Mobil tlf 909 17 887

Distrikt 18 Nordmøre og Romsdal

DSS Arne Dagfinn Reistadbakk
Mobil tlf 934 03 179

Distrikt 19 Nord-Rogaland

DSS Arild Sirevaag
Mobil tlf 977 22 254

Distrikt 20 Helgeland

DSS Jan Olav Mellingsen
Mobil tlf 996 96 851

Distrikt 21 Oslo og omegn

DSS Morten Hallvard Søråa
Mobil tlf 906 66 469

Distrikt 22 Aust-Agder

DSS Tom Benkestok Schulz
Mobil tlf 916 25 964

Distrikt 23 Smaalenene

DSS Rolf Berg Nilsen
Mobil tlf 900 66 907

Internett:

www.oddfellow.no
Webmaster:
Kjell Bakken Mob.: 905 88 196
webmaster@oddfellow.no

Odd Fellow Museum og Bibliotek: Omvisning i Museet eller et besøk i Biblioteket avtales med Stor Arkivar Knut Aslak Wickmann. Mobil: 911 53 714 eller storarkivar@oddfellow.no

Nettavisen:

Redaktør:
Erling Nordsjø Mob: 902 05 998
nettavisredaksjonen@oddfellow.no

Utenlandske Odd Fellow adresser:

Odd Fellow Gruppen på Costa Blanca
Telefon: 00 34 96 68 64 782
Odd Fellow Gruppen på Torreviaja
Telefon: 00 34 96 57 10 125
Odd Fellow Gruppen på Gran Canaria
Telefon: 00 34 92 87 25 008
Broderloge Costa del Sol nr. 1
Telefon: 00 34 95 23 81 718

De Tre Kjedeled

Redaksjonen:

Redaktør:
Kjell-Henrik Hendrichs
hendrichs@asker.online.no
Mob.: 900 34 882

Layout/Produksjon:

Jon Esben Johnsen
j-esjohn@online.no
Mob.: 948 71 810

Redaksjonssekretær:

Knut Aslak Wickmann
wickmann@basemail.no
Mob.: 911 53 714

Annonser:

Torill Evjen Solli
torill.solli@oddfellow.no
Tlf.: 22 83 92 40

Opplag:

21 200

Trykk:

UnitedPress Poligrafija corporation
Latvia

B-BLAD

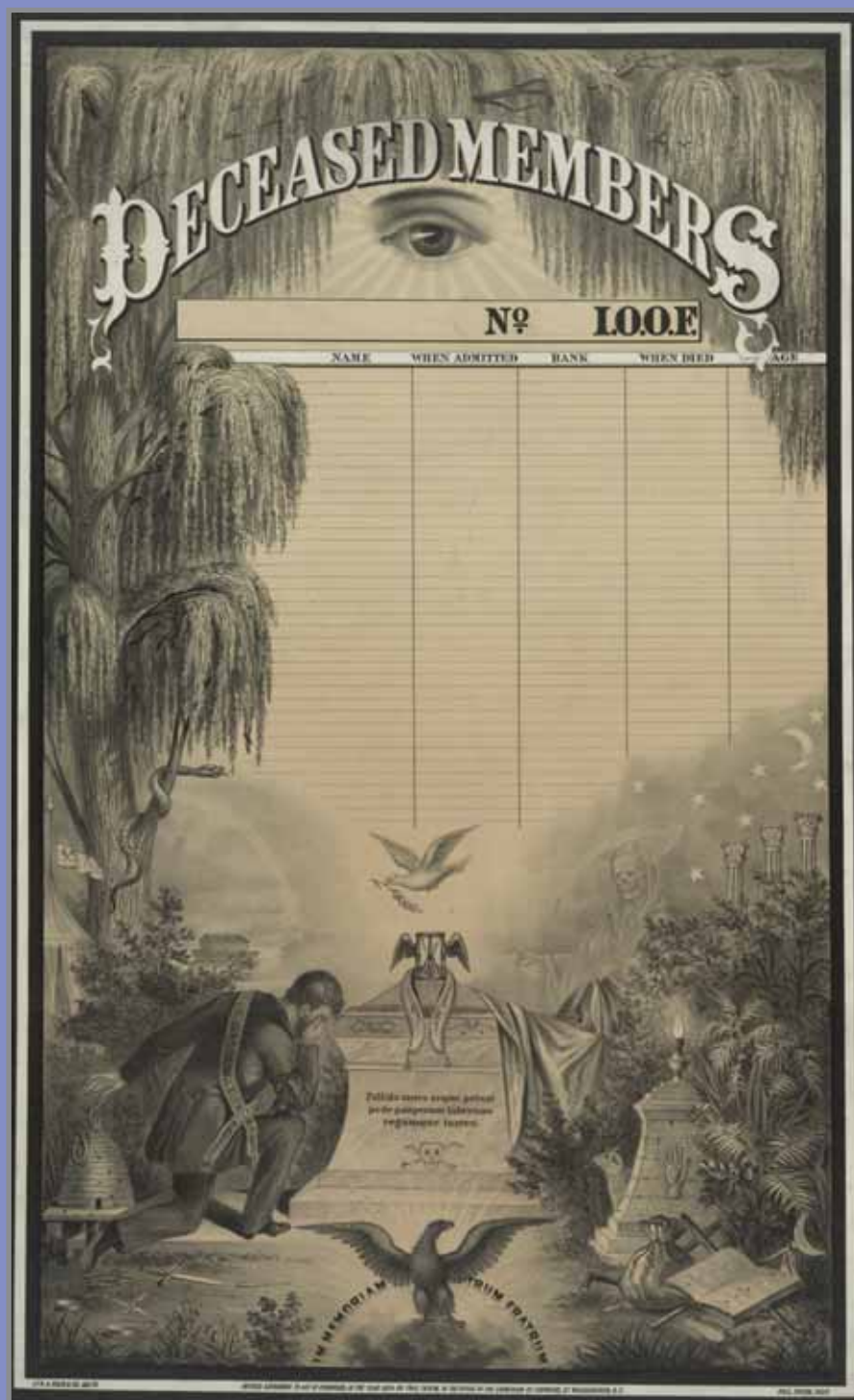
RETURADRESSE:

DE TRE KJEDELEDD

STORTINGSGATEN 28

0161 OSLO

Ettersendes ikke ved varig
adresseendring, men sendes
tilbake til senderen med opp-
lysninger om den nye adressen.

Tradisjonen med å minnes de avdøde medlemmer er meget gammel i vår Orden.

Det er ikke engang en oppfinnelse som vi har gjort, men det er en arv fra tidligere Ordenssammenslutninger.

Hvert medlem har et nummer i sin loge som aldri overtas av noen annen.

Denne listen over avdøde medlemmer hører hjemme i denne tradisjonen.

Og tradisjonen med å nevne deres navn kjenner ethvert Ordensmedlem til.

I denne plakaten finner vi en rekke symboler som taler så vel om døden som om livet. Som faktum er døden en avslutning. I håpets lys er døden en begynnelse på det endelige liv.

Tekst: Kjell-Henrik Hendrichs

Deceased Members